

תלמוד בבלי על ספר בראשית

סוכה מט:א

תנא דבי ר' ישמעאל (בראשית א, א) בראשית אל תיקרי בראשית אלא ברא שית

מגילה ט:א

(בראשית א, א) אעשה אדם בצלם ובדמות (בראשית א, כו) ויכל ביום הששי וישבות ביום השביעי (בראשית ה, ב) זכר ונקבה בראו ולא כתבו בראם

חגיגה יב:א

ואמר רב יהודה אמר רב עשרה דברים נבראו ביום ראשון ואלו הן שמים וארץ תהו ובהו אור וחשך רוח ומים מדת יום ומדת לילה שמים וארץ דכתיב (בראשית א, א) בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ

חגיגה טו:א

מר לו מאין ולאין בן זומא אמר לו צופה הייתי בין מים העליונים למים התחתונים ואין בין זה לזה אלא שלש אצבעות בלבד שנאמר (בראשית א, ב) ורוח אלהים מרחפת על פני המים כיונה שמרחפת על בניה ואינה נוגעת

חגיגה יב:א

אור וחשך חשך דכתיב (בראשית א, ב) וחשך על פני תהום

חגיגה יב:א

רוח ומים דכתיב (בראשית א, ב) ורוח אלהים מרחפת על פני המים

חגיגה יב:א

תהו ובהו דכתיב (בראשית א, ב) והארץ היתה תהו ובהו

יזמא לח:ב

בשביל צדיק אחד עולם נברא שנאמר (בראשית א, ד) וירא אלהים את האור כי טוב ואין טוב אלא צדיק שנאמר (ישעיהו ג, י) אמרו צדיק כי טוב

פסחים פח:א

א"ר יוחנן גדול קבוץ גלויות כיום שנבראו בו שמים וארץ שנאמר (הושע ב, ב) ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד ועלו מן הארץ כי גדול יום יזרעאל וכתוב (בראשית א, ה) ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד

חגיגה יב:א

מדת יום ומדת לילה דכתיב (בראשית א, ה) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד

מגילה כ:ב

וכולן שעשו משעלה עמוד השחר כשר:מנהני מילי אמר רבא דאמר קרא (בראשית א, ה) ויקרא אלהים לאור יום למאיר ובא קראו יום אלא מעתה ולחשך קרא לילה [למחשיך ובא קרא לילה] הא קי"ל דעד צאת הכוכבים לאו לילה הוא

פסחים ב:א

מיתבי (בראשית א, ה) ויקרא אלהים לאור יום אלמא אור יממא הוא הכי קאמר למאיר ובא קראו יום אלא מעתה ולחשך קרא לילה למחשיך ובא קרא לילה

נזיר ז:א

והתניא הריני נזיר כל ימי חיי הריני נזיר עולם הרי זה נזיר עולם אפילו מאה שנה אפילו אלף שנים אין זה נזיר עולם אלא נזיר לעולם רבה אמר שאני שערות הואיל ומובדלות זו מזו גבי יומי נמי הא כתיב (בראשית א, ה) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד התם לאו דמפסקי מהדדי הוא מאי קאמר יממא וליליא חד יומא הוא ולעולם לא מפסקי מהדדי

ברכות ב:א

ואי בעית אימא יליף מברייתו של עולם דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום אחד (בראשית א, ה) אי הכי סיפא דקתני בשחר מברך שתים לפניה ואחת לאחריה ובערב מברך שתים לפניה ושתיים לאחריה

תלמוד בבלי על ספר בראשית

ברכות כו:א

טעה ולא התפלל ערבית מתפלל שחרית ב' משום דחד יומא הוא דכתיב (בראשית א, ה) ויהי ערב ויהי בקר יום אחד

שבת י:א

כל דיין שדן דין אמת לאמיתו אפילו שעה אחת מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית כתיב הכא ויעמד העם על משה מן **הבקר** עד **הערב** וכתיב התם (בראשית א, ה) ויהי ערב ויהי **בקר** יום אחד

חגיגה טו:א

אימת הוי ביום הראשון הבדלה ביום שני הוא דהואי דכתיב (בראשית א, ו) ויהי מבדיל בין מים למים

שבת קט:א

דתנן כל הימים כמקוה שנאמר (בראשית א, ז) ולמקוה המים קרא ימים דברי ר"מ ר' יהודה אומר ים הגדול כמקוה ולא נאמר ימים אלא שיש בו מיני ימים הרבה

ראש השנה י:א

ר"א אומר מנין שבתשרי נברא העולם שנאמר (בראשית א, יא) ויאמר אלהים תדשא הארץ דשא עשב מזריע זרע עץ פרי איזהו חדש שהארץ מוציאה דשאים ואילן מלא פירות הוי אומר זה תשרי

ראש השנה י:א

ר' יהושע אומר מנין שבניסן נברא העולם שנא' (בראשית א, יב) ותוצא הארץ דשא עשב מזריע זרע ועץ עושה פרי איזהו חדש שהארץ מליאה דשאים ואילן מוציא פירות הוי אומר זה ניסן

חגיגה יב:ב

רקיע שבו חמה ולבנה כוכבים ומזלות קבועין שנאמר (בראשית א, יז) ויתן אותם אלהים ברוחכ"א על י"ב עמודים עומדת שנאמר (דברים לב, ה) יצב גבולות עמים למספר בני ישראל

קידושין לה:א

ולרבי יוחנן בן ברוקא דאמר על שניהם הוא אומר (בראשית א, כב) ויברך אותם אלהים פרו ורבו

מגילה ט:א

(בראשית א, א) אעשה אדם בצלם ובדמות (בראשית א, כו) ויכל ביום הששי וישבות ביום השביעי (בראשית ה, ב) זכר ונקבה בראו ולא כתבו בראם

עירובין יח:א

לכדר' אבהו דר' אבהו רמי כתיב זכר ונקבה בראם וכתיב (בראשית א, כז) כי בצלם אלהים ברא אותו בתחלה עלתה במחשבה לבראות שנים ולבסוף לא נברא אלא אחד

כתובות ח:א

לימא בהא קמיפלגי דמ"ס חדא יצירה הואי ומ"ס שתי יצירות הואי לא דכ"ע חדא יצירה הואי מ"ס בתר מחשבה אזלינן ומ"ס בתר מעשה אזלינן כי הא דרב יהודה רמי כתיב (בראשית א, כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו וכתיב (בראשית ה, ב) זכר ונקבה בראם הא כיצד בתחלה עלה במחשבה לבראות שנים ולבסוף נברא אחד

גיטין מג:ב

מעשה באשה אחת שחציה שפחה וחציה בת חורין וכפו את רבה ועשאה בת חורין כמאן כר' יוחנן בן ברוקא דאמר על שניהם הוא אומר (בראשית א, כח) ויברך אותם אלהים ויאמר וגו' פרו ורבו ומלאו וגו' אמר רב נחמן בר יצחק לא מנהג הפקר נהגו בה

יבמות סה:ב

רבי יוחנן בן ברוקא דאמר על שניהם הוא אומר (בראשית א, כח) ויברך אותם אלהים ויאמר להם [אלהים] פרו ורבו

יבמות סה:ב

אמר ר' אילעא משום ר' אלעזר בר' שמעון אמר קרא (בראשית א, כח) ומלאו את הארץ וכבשוה איש דרכו לכבש ואין אשה דרכה לכבש

קידושין לה:א

ולרבי יוחנן בן ברוקא נמי ניהוו פריה ורביה ומורא שני כתובים הבאים כאחד ואין מלמדין צריכי דאי כתב רחמנא מורא ולא כתב פריה ורביה הוה אמינא **וכבשוה** אמר רחמנא איש דדרכו לכבש אין אשה דאין דרכה לכבש לא ואי כתב פריה ורביה ולא כתב מורא ה"א איש דסיפק בידו לעשות אין אשה דאין סיפק בידה לעשות לא וכיון דאין סיפק בידה לעשות לא תתחייב כלל צריכא

תלמוד בבלי על ספר בראשית

שבת קיא:

ולר' יוחנן בן ברוקא דאמר על שניהם הוא אומר (בראשית א, כח) ויברך אותם אלהים ויאמר להם פרו ורבו מאי איכא למימר בזקינה אי נמי בעקרה

שבת פחא:

דאמר ריש לקיש מאי דכתיב (בראשית א, לא) ויהי ערב ויהי בקר יום הששי ה' יתירה למה לי מלמד שהתנה הקב"ה עם מעשה בראשית ואמר להם אם ישראל מקבלים התורה אתם מתקיימין ואם לאו אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו

ראש השנה יא:

דא"ר יהושע בן לוי כל מעשה בראשית (לקומתן) נבראו לדעתן נבראו לצביונן נבראו שנא' (בראשית ב, א) ויכלו השמים והארץ וכל צבאם אל תקרי צבאם אלא צביונם

יומא נדב:

תניא ר' אליעזר הגדול אומר (בראשית ב, ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים תולדות שמים משמים נבראו תולדות הארץ מארץ נבראו

תענית טז:

תניא ר' אליעזר אומר כל העולם כולו ממימי אוקיינוס הוא שותה שנאמר (בראשית ב, ו) ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה

סוכה יאב:

זה הכלל כל דבר שמקבל טומאה כו' מה"מ אמר ריש לקיש אמר קרא (בראשית ב, ו) ואד יעלה מן הארץ מה אד דבר שאינו מקבל טומאה וגידולו מן הארץ אף סוכה דבר שאין מקבל טומאה וגידולו מן הארץ

ראש השנה יא:

ואותו הפרק זמן רביעה היתה וירדו גשמים וצימחו שנא' (בראשית ב, ו) ואד יעלה מן הארץ

עירובין יח:

(בראשית ב, ז) וייצר תרין יודין אלא למ"ד זנב מאי וייצר כד"ש בן פזי דא"ר שמעון בן פזי אוי לי מיצרי אוי לי מיוצרי

תענית כב:

אין היחיד רשאי לסגף את עצמו בתענית שמא יצטרך לבריות ואין הבריות מרחמות עליו אמר רב יהודה אמר רב מ"ט דרבי יוסי דכתיב (בראשית ב, ז) ויהי האדם לנפש חיה נשמה שנתתי בך החייה

ברכות סא:

מאי דכתיב (בראשית ב, ז) וייצר ה' אלהים את האדם בשני יוד"ן שני יצרים ברא הקב"ה אחד יצר טוב ואחד יצר רע

נדרים לט:

גן עדן דכתיב (בראשית ב, ח) ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם

פסחים נד:

גן עדן דכתיב (בראשית ב, ח) ויטע ה' אלהים גן בעדן מקדם

תענית יא:

מים העליונים במאמר הם תלויים ופירותיהן מי גשמים שנאמר (תהלים קד, יג) מפרי מעשיך תשבע הארץ כמאן כר' יהושע ור' אליעזר ההוא במעשה ידיו של הקב"ה הוא דכתיב

תענית יא:

דכתיב אריב"ל כל העולם כולו מתמצית גן עדן הוא שותה שנאמר (בראשית ב, י) ונהר יוצא מעדן וגומר

יומא מד:

א"ר חסדא שבעה זהבים הן זהב טוב וזהב אופיר וזהב מופז וזהב שחוט וזהב סגור וזהב פרוים זהב וזהב טוב דכתיב (בראשית ב, יב) וזהב הארץ ההוא טוב זהב

כתובות יב:

אלמנה דכתיבא באורייתא מאי איכא למימר דעתידין רבנן דמתקני לה מנה ומי כתב קרא לעתיד אין דכתיב (בראשית ב, יד) ושם הנהר השלישי חדקל הוא ההולך קדמת אשור ותנא רב יוסף אשור זו סליקא ומי הואי אלא דעתידה הכא נמי דעתידה

יבמות סג:

ואמר רבי אלעזר מאי דכתיב (בראשית ב, יח) אעשה לו עזר כנגדו זכה עוזרתו לא זכה כנגדו

תלמוד בבלי על ספר בראשית

כתובות סז:ב

ת"ר יתום שבא לישא שוכרין לו בית ומציעין לו מטה וכל כלי תשמישו ואחר כך משיאין לו אשה שנאמר (דברים טו, ח) די מחסורו אשר יחסר לו די מחסורו זה הבית אשר יחסר זה מטה ושלחן לו זו אשה וכן הוא אומר (בראשית ב, יח) אעשה לו עזר כנגדו

יבמות סא:ב

אע"פ שיש לו לאדם כמה בנים אסור לעמוד בלא אשה שנאמר (בראשית ב, יח) לא טוב היות האדם לבדו

יבמות סב:ב

כל אדם שאין לו אשה שרוי בלא שמחה בלא ברכה בלא טובה בלא שמחה דכתיב (דברים יד, כו) ושמחת אתה וביתך בלא ברכה דכתיב (יחזקאל מד, ל) להניח ברכה אל ביתך בלא טובה דכתיב (בראשית ב, יח) לא טוב היות האדם לבדו

עירובין יח:א

בשלמא למאן דאמר פרצוף היינו דכתיב (בראשית ב, כא) ויסגור בשר תחתנה אלא למאן דאמר זנב מאי ויסגור בשר תחתנה

ברכות סא:א

(בראשית ב, כב) ויבן ה' אלהים את הצלע רב ושמאל חד אמר פרצוף וחד אמר זנב בשלמא למאן דאמר פרצוף היינו דכתיב אחור וקדם צרתני אלא למאן דאמר זנב מאי אחור וקדם צרתני כדרבי אמי דאמר ר' אמי אחור למעשה בראשית וקדם לפורענות

שבת צה:א

כוחלת משום צובעת גודלת ופוקסת משום בונה וכי דרך בנין בכך אין כדדרש רבי שמעון בן מנסיא (בראשית ב, כב) ויבן ה' אלהים את הצלע מלמד שקילעה הקב"ה לחוה והביאה אצל אדם

עירובין יח:א

(בראשית ב, כב) ויבן ה' אלהים את הצלע וגו' רב ושמאל חד אמר פרצוף וחד אמר זנב בשלמא למ"ד פרצוף היינו דכתיב אחור וקדם צרתני אלא למ"ד זנב מאי אחור וקדם צרתני כדר' אמי דא"ר אמי אחור למעשה בראשית וקדם לפורענות

יבמות סג:א

וא"ר אלעזר מאי דכתיב (בראשית ב, כג) זאת הפעם עצם מעצמי ובשר מבשרי מלמד שבא אדם על כל בהמה וחיה ולא נתקרה דעתו עד שבא על חוה

ברכות מא:א

אילן שאכל ממנו אדם הראשון רבי מאיר אומר גפן היה שאין לך דבר שמביא יללה על האדם אלא יין שנאמר (בראשית ט, כא) וישת מן היין וישכר רבי נחמיה אומר תאנה היתה שבדבר שנתקלקלו בו נתקנו שנאמר (בראשית ג, ז) ויתפרו עלה תאנה ר"י אומר חטה היתה שאין התינוק יודע לקרות אבא ואמא עד שיטעום טעם דגן

סוטה ט:ב

וכן מצינו בנחש הקדמוני שנתן עיניו במה שאינו ראוי לו מה שביקש לא נתנו לו ומה שבידו נטלוהו ממנו אמר הקב"ה אני אמרתי יהא מלך על כל בהמה וחיה ועכשיו (בראשית ג, יד) ארור הוא מכל הבהמה ומכל חית השדה

עירובין ק:ב

עשר קללות נתקללה חוה דכתיב (בראשית ג, טז) אל האשה אמר הרבה ארבה אלו שני טפי דמים אחת דם נדה ואחת דם בתולים עצבונך זה צער גידול בנים והרוגך זה צער העיבור בעצב תלדי בנים כמשמעו ואל אישך תשוקתך מלמד שהאשה משתוקקת על בעלה בשעה שיוצא לדרך והוא ימשל בך מלמד שהאשה תובעת בלב והאיש תובע בפה זו

פסחים קיח:א

א"ר יוחנן קשין מזונותיו של אדם כפליים כילודה דאילו ביולדה כתי' (בראשית ג, טז) בעצב ובמזונות כתי' (בראשית ג, יז) בעצבון

פסחים קיח:א

א"ר יוחנן קשין מזונותיו של אדם כפליים כילודה דאילו ביולדה כתי' (בראשית ג, טז) בעצב ובמזונות כתי' (בראשית ג, יז) בעצבון

פסחים קיח:א

א"ר יהושע בן לוי בשעה שאמר הקב"ה לאדם (בראשית ג, יח) וקוץ ודרדר תצמיח לך זלגו עיניו דמעות אמר לפניו רבש"ע אני וחמורי נאכל באבוס אחד

פסחים קיח:א

כיון שאמר לו (בראשית ג, יט) בזעת אפך תאכל לחם נתקרה דעתו

כתובות סא:א

ר' אלעזר אמר מהכא (בראשית ג, כ) כי היא היתה אם כל חי לחיים ניתנה ולא לצער ניתנה

תלמוד בבלי על ספר בראשית

סוטה יד:א

מה הוא מלביש ערומים דכתיב (בראשית ג, כא) ויעש ה' אלהים לאדם ולאשתו כתנות עור וילבישם אף אתה הלבש ערומים

ברכות סא:א

יצר הרע דומה לזבוב ויושב בין שני מפתחי הלב שנא' (קהלת י, א) זבובי מות יבאיש יביע שמן רוקח ושמואל אמר כמין חטה הוא דומה שנאמר (בראשית ד, ז) לפתח חטאת רובץ

קידושין סא:ב

בשלמא לרבי מאיר היינו דכתיב (בראשית ד, ז) אם תיטיב שאת ואם לא תיטיב לפתח חטאת רובץ אלא לר' חנינא למה לי סלקא דעתך אמינא אם תיטיב אגרא אם לא תיטיב לא אגרא ולא דינא קא משמע לן

יומא כ:א

אמר ליה הקב"ה מאי אמר אמר ליה (בראשית ד, ז) לפתח חטאת רובץ ושטן מאי אמר א"ל שטן ביומא דכיפורי לית ליה רשותא לאסטוני ממאי אמר רמי בר חמא השטן בגמטריא תלת מאה ושיתין וארבעה הוי תלת מאה ושיתין וארבעה יומי אית ליה רשותא לאסטוני ביומא דכיפורי לית ליה רשותא לאסטוני

קידושין לב:ב

הקב"ה אמר להם לישראל בני בראתי יצר הרע ובראתי לו תורה תבלין ואם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו שנאמר (בראשית ד, ז) הלא אם תטיב שאת ואם אין אתם עוסקין בתורה אתם נמסרים בידו שנא' לפתח חטאת רובץ

זרים מט:ב

אמרה ההיא מטרוניתא לרבי יהודה מורה ורוי אמר לה הימנותא בידא דההיא איתתא אי טעימנא אלא קידושא ואבדלתא וארבעה כסי דפסחא וחוגרני צידיעי מן הפסח עד העצרת אלא (קהלת ח, א) חכמת אדם תאיר פניו

זרים מא:א

כיון שהגיע קיצו של אדם הכל מושלים בו שנאמר (בראשית ד, יד): והיה כל מוצאי יהרגני רב אמר מן הדין קרא (תהלים קיט, צא) למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך

יבמות סב:א

אליבא דב"ש דכתיב (בראשית ד, ב) ותוסף ללדת את אחיו את הבל הבל ואחותו קין ואחותו וכתוב (בראשית ד, כה) כי שת לי אלהים זרע אחר תחת הבל כי הרגו קין ורבנן אודויי הוא דקא מודית

עירובין יח:א

שלמא למאן דאמר פרצוף היינו דכתיב (בראשית ה, ב) זכר ונקבה בראם אלא למאן דאמר זנב מאי זכר ונקבה בראם

מגילה ט:א

(בראשית א, א) אעשה אדם בצלם ובדמות (בראשית א, כו) ויכל ביום הששי וישבות ביום השביעי (בראשית ה, ב) זכר ונקבה בראו ולא כתבו בראם

כתובות ח:א

לימא בהא קמיפלגי דמ"ס חדא יצירה הואי ומ"ס שתי יצירות הואי לא דכ"ע חדא יצירה הואי מ"ס בתר מחשבה אזלינן ומ"ס בתר מעשה אזלינן כי הא דרב יהודה רמי כתיב (בראשית א, כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו וכתוב (בראשית ה, ב) זכר ונקבה בראם הא כיצד בתחלה עלה במחשבה לבראות שנים ולבסוף נברא אחד

יבמות סא:ב

לא יבטל אדם מפריה ורביה אלא א"כ יש לו בנים ב"ש אומרים שני זכרים וב"ה אומרים זכר ונקבה שנאמר (בראשית ה, ב) זכר ונקבה בראם

עירובין יח:ב

ואמר ר' ירמיה בן אלעזר כל אותן השנים שהיה אדם הראשון בנידוי הוליד רוחין ושידין ולילין שנאמר (בראשית ה, ג) ויחי אדם שלשים ומאת שנה ויולד בדמותו כצלמו מכלל דעד האידינא לאו כצלמו אוליד

סוכה נב:א

אמר רבי יצחק יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום שנאמר (בראשית ו, ה) רק רע כל היום

קידושין לב:ב

אמר רב יצחק יצרו של אדם מתחדש עליו בכל יום שנאמר (בראשית ו, ה) רק רע כל היום

תלמוד בבלי על ספר בראשית

עירובין יח:ב

ואמר רבי ירמיה בן אלעזר מקצת שבחו של אדם אומרים בפניו וכולו שלא בפניו מקצת שבחו בפניו דכתיב (בראשית ז, א) כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה כולו שלא בפניו דכתיב (בראשית ו, ט) נח איש צדיק תמים היה בדורותיו

עירובין יח:ב

ואמר רבי ירמיה בן אלעזר מקצת שבחו של אדם אומרים בפניו וכולו שלא בפניו מקצת שבחו בפניו דכתיב (בראשית ז, א) כי אותך ראיתי צדיק לפני בדור הזה כולו שלא בפניו דכתיב (בראשית ו, ט) נח איש צדיק תמים היה בדורותיו

יומא עו:א

אמר לו רבי מקרא אני דורש (בראשית ז, כ) חמש עשרה אמה מלמעלה גברו המים ויכסו ההרים וכי חמש עשרה אמה בעמק (חמש עשרה בשפלה) חמש עשרה בהרים וכי מיא שורי שורי קיימי

יומא פה:א

אבל לענין פקוח נפש אפי' אבא שאול מודי דעיקר חיותא באפיה הוא דכתיב (בראשית ז, כב) כל אשר נשמת רוח חיים באפיו אמר רב פפא מחלוקת ממטה למעלה אבל ממעלה למטה כיון דבדק ליה עד חוטמו שוב אינו צריך

סוטה מה:ב

אבא שאול אומר מטיבורו ומשלח שרשו אילך ואילך אפילו תימא אבא שאול ע"כ לא קאמר אבא שאול אלא לענין יצירה דכי מיתצר ולד ממציעתיה מיתצר אבל לענין חיותא דכולי עלמא באפיה הוא דכתיב (בראשית ז, כב) כל אשר נשמת רוח חיים באפיו וגו'

קידושין יג:א

ואילו בדור המבול לא נגזרה גזירה על דגים שבים שנאמר (בראשית ז, כב) מכל אשר בחרבה מתו ולא דגים שבים

עירובין יח:א

מאי היא אילימא משום קלה הא בתחילה נתקלל נחש ולבסוף נתקללה חוה ולבסוף נתקלל אדם אלא למבול דכתיב (בראשית ז, כג) וימח את כל היקום אשר על פני האדמה מאדם ועד בהמה וגו'

ראש השנה יב:א

דאמר רב חסדא ברותחין קלקלו וברותחין נידונו ברותחין קלקלו בעבירה וברותחין נידונו כתיב הכא (בראשית ח, א) וישכנו המים וכתוב התם (אסתר ז, ג) וחמת המלך שככה

עירובין יח:ב

מאי דכתיב (בראשית ח, יא) והנה עלה זית טרף בפיה אמרה יונה לפני הקב"ה רבש"ע יהיו מזונותי מרורין כזית ומסורין בידך ואל יהיו מתוקין כדבש ותלוין ביד בשר ודם

עירובין יח:ב

כתיב הכא טרף וכתוב התם (משלי ל, ח) הטריפני לחם חוקי

חגיגה טז:א

מאי דכתיב (מכה ז, ה) אל תאמינו ברע אל תבטחו באלוף אם יאמר לך יצר הרע חטוא והקב"ה מוחל אל תאמן (שנא) אל תאמן ברע ואין רע אלא יצר הרע שנאמר (בראשית ח, כא) כי יצר לב האדם רע ואין אלוף אלא הקב"ה שנאמר (ירמיהו ג, ד) אלוף נעורי אתה

קידושין לב:ב

ת"ר קשה יצר הרע שאפילו יוצרו קראו רע שנאמר (בראשית ח, כא) כי יצר לב האדם רע מנעוריו

עירובין סה:א

א"ר חנינא כל המתפתה ביינו יש בו מדעת קונו שנאמר (בראשית ח, כא) וירח ה' את ריח הניחוח

סוכה נב:א

שבעה שמות יש לו ליצה"ר הקב"ה קראו רע שנאמר (בראשית ח, כא) כי יצר לב האדם רע מנעוריו

שבת קנא:ב

ר' שמעון בן אלעזר אומר תינוק בן יומו חי אין צריך לשומרו מן החולדה ומן העכברים אבל עוג מלך הבשן מת צריך לשומרו מן החולדה ומן העכברים שנאמר (בראשית ט, ב) ומוראכם וחתכם יהיה כל זמן שאדם חי אימתו מוטלת על הבריות כיון שמת בטלה אימתו

יבמות סג:ב

רבי יעקב אומר כאילו ממעט הדמות שנאמר (בראשית ט, ו) כי בצלם אלהים עשה את האדם וכתוב בתריה ואתם פרו וגו'

תלמוד בבלי על ספר בראשית

יבמות סג:ב

כל מי שאין עוסק בפריה ורביה כאילו שופך דמים שנאמר [\(בראשית ט, ו\)](#) שופך דם האדם באדם דמו ישפך [וכתיב בתריה](#) ואתם פרו ורבו

יבמות סג:ב

כל מי שאין עוסק בפריה ורביה כאילו שופך דמים שנאמר [\(בראשית ט, ו\)](#) שופך דם האדם באדם דמו ישפך [וכתיב בתריה](#) ואתם פרו ורבו

ברכות מ:א

אילן שאכל ממנו אדם הראשון רבי מאיר אומר גפן היה שאין לך דבר שמביא יללה על האדם אלא יין שנאמר [\(בראשית ט, כא\)](#) וישת מן היין וישכר רבי נחמיה אומר תאנה היתה שבדבר שנתקלקלו בו נתקנו שנאמר [\(בראשית ג, ז\)](#) ויתפרו עלה תאנה ר"י אומר חטה היתה שאין התינוק יודע לקרות אבא ואמא עד שיטעום טעם דגן

ברכות כה:ב

עכו"ם ערום אסור לקרות ק"ש כנגדו מאי איריא עכו"ם אפילו ישראל נמי ישראל פשיטא ליה דאסור אלא עכו"ם אצטריכא ליה מהו דתימא הואיל וכתוב בהו [\(יחזקאל כג, כ\)](#) אשר בשר חמורים בשרם אימא כחמור בעלמא הוא קמ"ל דאינהו נמי איקרו ערוה דכתיב [\(בראשית ט, כג\)](#) וערות אביהם לא ראו

שבת קנ:א

אימא הכי נמי אמר קרא [\(בראשית ט, כג\)](#) וערות אביהם לא ראו

מגילה ט:ב

רשב"ג אומר אף בספרים לא התירו שיכתבו אלא יונית:א"ר אבהו א"ר יוחנן הלכה כרשב"ג וא"ר יוחנן מ"ט דרשב"ג אמר קרא [\(בראשית ט, כז\)](#) יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם דבריו של יפת יהיו באהלי שם

יומא ט:ב

דרבי יוחנן א"ל לאו היינו טעמא א"נ סליקו כולהו בימי עזרא לא הוה שריא שכינה במקדש שני דכתיב [\(בראשית ט, כז\)](#) יפת אלהים ליפת וישכן באהלי שם אף על גב דיפת אלהים ליפת אין השכינה שורה אלא באהלי שם

סוטה לד:ב

אילימא נבנתה ממש אפשר אדם בונה בית לבנו קטן קודם לבנו גדול דכתיב [\(בראשית י, ו\)](#) ובני חם כוש ומצרים וגו' אלא שהיתה מבונה על אחד משבעה בצוען ואין לך טרשים בכל א"י יתר מחברון (משום) דקברי בה שיכבי ואין לך מעולה בכל הארצות יתר מארץ מצרים שנאמר [\(בראשית יג, י\)](#) כגן ה' כארץ מצרים

כתובות קיב:א

ואפילו הכי חברון מבונה על אחת משבעה בצוען דכתיב [\(במדבר יג, כב\)](#) וחברון שבע שנים נבנתה לפני צוען מצרים מאי נבנתה אילימא נבנתה ממש אפשר אדם בונה בית לבנו קטן קודם שיבנה לבנו גדול שנאמר [\(בראשית י, ו\)](#) ובני חם כוש ומצרים ופוט וכוונן אלא שמבונה על אחת משבעה בצוען והני מילי בטרשים

מגילה ט:א

[\(בראשית יא, ז\)](#) הבה ארדה ואבלה שם שפתם [\(בראשית יח, יב\)](#) ותצחק שרה בקרוביה [\(בראשית מט, ו\)](#) כי באפם הרגו שור וברצונם עקרו אבוס

ראש השנה טז:ב

ו"א אף שינוי מקום דכתיב [\(בראשית יב, א\)](#) ויאמר ה' אל אברם לך לך מארצך והדר ואעשך לגוי גדול

פסחים קיז:ב

א"ר שמעון בן לקיש [\(בראשית יב, ב\)](#) ואעשך לגוי גדול זהו שאומרים אלהי אברהם ואברך זהו שאומרים אלהי יצחק ואגדלה שמך זהו שאומרים אלהי יעקב יכול יהו חותמין בכולן ת"ל והיה ברכה בך חותמין ואין חותמין בכולן

ברכות נה:א

שלשה דברים מקצרים ימיו ושנותיו של אדם מי שנותנין לו ס"ת לקרות ואינו קורא כוס של ברכה לברך ואינו מברך והמנהיג עצמו ברבנות ס"ת לקרות ואינו קורא דכתיב [\(דברים ל, כ\)](#) כי הוא חייד ואורך ימיו כוס של ברכה לברך ואינו מברך דכתיב [\(בראשית יב, ג\)](#) ואברכה מברכך

סוטה לח:ב

ואמר רבי יהושע בן לוי כל כהן שמברך מתברך ושאינו מברך אין מתברך שנאמר [\(בראשית יב, ג\)](#) ואברכה מברכך רב אמר חוששין שמא בן גרושה או בן חלוצה הוא ולא פליגי הא דסליק לפרקים הא דלא סליק לפרקים

תלמוד בבלי על ספר בראשית

יבמות סג:א

ואמר ר' אלעזר מאי דכתיב (בראשית יב, ג) ונברכו בכך כל משפחות האדמה אמר ליה הקב"ה לאברהם שתי ברכות טובות יש לי להברוך בכך רות המואביה ונעמה העמונית כל משפחות האדמה אפילו משפחות הדרות באדמה אין מתברכות אלא בשביל ישראל

סוטה לב:א

כיון שעברו ישראל את הירדן ובאו אל הר גריזים ואל הר עיבל שבשומרון שבצד שכם שבאצל אלוני מורה שנאמר (דברים יא, ל) הלא המה בעבר הירדן וגו' ולהלן הוא אומר (בראשית יב, ו) ויעברו אברם בארץ עד מקום שכם עד אלון מורה מה אלון מורה האמור להלן שכם אף אלון מורה האמור כאן שכם

יבמות יג:ב

ותנא דבי ר' ישמעאל כגון אלים (שמות טו, כז) אלימה מחנים (שמואל ב יז, כד) מחנימה מצרים (בראשית יב, ז) מצרימה (במדבר לג, מד) דבלתימה (יחזקאל ח, ג) ירושלימה (דברי הימים א ה, ט) מדברה

סוטה מו:ב

המהלך בדרך ואין לו לוייה יעסוק בתורה שנאמר (משלי א, ט) כי לויית חן הם לראשך וענקים לגרורותיך ואמר ר' יהושע בן לוי בשביל ארבעה פסיעות שלוה פרעה לאברהם שנאמר (בראשית יב, כ) ויצו עליו פרעה אנשים וגו' נשתעבד בבניו ארבע מאות שנה שנאמר (בראשית טו, יג) ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה

יבמות סד:ב

שרה אמנו אילונית היתה שנאמר (בראשית יא, ל) ותהי שרי עקרה אין לה ולד אפי' בית ולד אין לה

יבמות יז:ב

ולילף אחוה אחוה מעריות דנין אחים מאחים ואין דנין אחים מאחך

יבמות יז:ב

ולילף אחוה אחוה מלוט דכתיב (בראשית יג, ח) כי אנשים אחים אנחנו מסתברא מבני יעקב הוה ליה למילף משום דמפני מדהוה ליה למכתב שנים עשר עבדיך בני אבינו וכתוב אחים ש"מ לאפנויי

כתובות קיב:א

ואין לך מעולה בכל ארצות יותר מארץ מצרים שנאמר (בראשית יג, י) כגן ה' כארץ מצרים ואין לך מעולה בכל ארץ מצרים יותר מצוען דהוה מרבו בה מלכים דכתיב (ישעיהו ל, ד) כי היו בצוען שריו ואין לך טרשים בכל א"י יותר מחברון דהוה קברי בה שיכבי

נזיר כג:א

אמר רבי יוחנן כל הפסוק הזה על שם עבירה נאמר (בראשית יג, י) וישא לוט (בראשית לט, ז) ותשא אשת אדוניו את עיניה [את עיניו] (שופטים יד, ג) כי היא ישרה בעיני וירא (בראשית לד, ב) וירא אותה שכם בן חמור את כל ככר הירדן (משלי ו, כו) כי בעד אשה זונה עד ככר לחם כי כלה משקה (הושע ב, ז) אלכה אחרי מאהבי נותני לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושיקויי

יומא לה:ב

א"ל דהא כתיב ושם רשעים ירקב מדאורייתא מנא לן דכתיב (בראשית יג, יב) ויאהל עד סדום וכתוב ואנשי סדום רעים וחטאים לה' מאד

יומא לה:ב

ומקללתן של רשעים אתה למד ברכה לצדיקים דכתיב ואנשי סדום רעים וחטאים לה' וה' אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו

יומא לה:ב

ומקללתן של רשעים אתה למד ברכה לצדיקים דכתיב ואנשי סדום רעים וחטאים לה' וה' אמר אל אברם אחרי הפרד לוט מעמו

שבת קיח:ב

נחלת יעקב אביך וגו' לא כאברהם שכתוב בו (בראשית יג, יז) קום התהלך בארץ לארכה וגו' ולא כיצחק שכתוב בו (בראשית כו, ג) כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל אלא כיעקב שכתוב בו (בראשית כח, יד) ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה

עירובין נג:א

(בראשית יד, א) ויהי בימי אמרפל רב ושמואל חד אמר נמרוד שמו ולמה נקרא שמו אמרפל והפיל לאברהם אבינו בתוך כבשן האש וחד אמר אמרפל שמו ולמה נקרא שמו נמרוד שהמריד את כל העולם כולו עליו במלכותו

נדרים לב:א

כל המתמים עצמו שעה עומדת לו שנאמר התהלך לפני והיה תמים (בראשית יז, א) וכתוב והיית לאב המון גוים (בראשית יז, ד)

נדרים לב:א

ורבי יוחנן אמר שהפריש בני אדם מלהכנס תחת כנפי השכינה שנאמר תן לי הנפש והרכוש קח לך (בראשית יד, כא) וירק את חניכיו לידי ביתו (בראשית יד, יז) רב אמר שהוריקן בתורה ושמואל אמר שהוריקן בזהב

תלמוד בבלי על ספר בראשית

גדרים לב:א

מפני מה נענש אברהם אבינו ונשתעבדו בניו למצרים מאתיים ועשר שנים מפני שעשה אנגרייא בתלמידי חכמים שנאמר וירק את חניכיו ילידי ביתו (בראשית יד יז)

פסחים פז:ב

שמים וארץ קנין אחד דכתיב (בראשית יד, יט) קונה שמים וארץ

גדרים לב:א

ורבי יוחנן אמר שהפריש בני אדם מלהכנס תחת כנפי השכינה שנאמר תן לי הנפש והרכוש קח לך (בראשית יד כא) וירק את חניכיו ילידי ביתו (בראשית יד יז) רב אמר שהוריקן בתורה ושמואל אמר שהוריקן בזהב

סוטה ד:ב

מאי יד ליד לא ינקה אמר רב כל הבא על אשת איש אפי' הקנהו להקב"ה שמים וארץ כאברהם אבינו דכתיב ביה (בראשית יד, כב) הרימותי ידי אל ה' אל עליון קונה שמים וארץ לא ינקה מדינה של גיהנם

סוטה יז:א

בשכר שאמר אברהם אבינו (בראשית יד, כג) אם מחוט ועד שרוך נעל זכו בניו לב' מצות חוט של תכלת ורצועה של תפלין בשלמא רצועה של תפלין דכתיב (דברים כח, י) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ותניא ר"א הגדול אומר אלו תפלין שבראש

יומא כה:ב

אר"א שמושל בתורת רבו (בראשית טו, ב) הוא דמשק אליעזר א"ר אלעזר שדולה ומשקה מתורתו של רבו לאחרים

ברכות ז:ב

אר"ר יוחנן משום ר"ש בן יוחי מיום שברא הקב"ה את העולם לא היה אדם שקראו להקב"ה אדון עד שבא אברהם וקראו אדון שנאמר (בראשית טו, ב) ויאמר אדני (אלהים) במה אדע כי אירשנה

מגילה לא:ב

וכתיב (בראשית טו, ב) ויאמר ה' אלהים במה אדע כי אירשנה אמר אברהם לפני הקב"ה רבש"ע שמא ח"ו ישראל חוטאים לפניך ואתה עושה להם כדור המבול

תענית כז:ב

וישראל שבאותו משמר מתכנסין בעריהן וקורין במעשה בראשית:מנהגי מילי א"ר יעקב בר אחא אמר רב אסי אלמלא מעמדות לא נתקיימו שמים וארץ שנאמר (בראשית טו, ב) ויאמר ה' אלהים במה אדע כי אירשנה אמר אברהם רבש"ע שמא ישראל חוטאים לפניך ואתה עושה להם כדור המבול וכדור הפלגה א"ל לאו

שבת קנא:א

ואף רב סבר אין מזל לישראל דאמר רב יהודה אמר רב מניין שאין מזל לישראל שנאמר (בראשית טו, ה) ויוצא אותו החוצה אמר אברהם לפני הקב"ה רבש"ע (בראשית טו, ג) בן ביתי יורש אותי אמר לו לאו (בראשית טו, ד) כי אם אשר יצא ממעיך אמר לפניו רבש"ע נסתכלתי באיצטגנינות שלי ואיני ראוי להוליד בן אמר ליה צא מאיצטגנינות שלך שאין מזל לישראל

שבת קנא:א

ואף רב סבר אין מזל לישראל דאמר רב יהודה אמר רב מניין שאין מזל לישראל שנאמר (בראשית טו, ה) ויוצא אותו החוצה אמר אברהם לפני הקב"ה רבש"ע (בראשית טו, ג) בן ביתי יורש אותי אמר לו לאו (בראשית טו, ד) כי אם אשר יצא ממעיך אמר לפניו רבש"ע נסתכלתי באיצטגנינות שלי ואיני ראוי להוליד בן אמר ליה צא מאיצטגנינות שלך שאין מזל לישראל

שבת קנא:א

ואף רב סבר אין מזל לישראל דאמר רב יהודה אמר רב מניין שאין מזל לישראל שנאמר (בראשית טו, ה) ויוצא אותו החוצה אמר אברהם לפני הקב"ה רבש"ע (בראשית טו, ג) בן ביתי יורש אותי אמר לו לאו (בראשית טו, ד) כי אם אשר יצא ממעיך אמר לפניו רבש"ע נסתכלתי באיצטגנינות שלי ואיני ראוי להוליד בן אמר ליה צא מאיצטגנינות שלך שאין מזל לישראל

שבת צז:א

הן מאמינים דכתיב (שמות ד, לא) ויאמן העם בני מאמינים (בראשית טו, ו) והאמין בי"י

תענית כז:ב

אמר לפניו רבש"ע הודיעני במה אירשנה א"ל (בראשית טו, ט) קחה לי עגלה משולשת ועז משולשת וגו' אמר לפניו רבש"ע תינח בזמן שבית המקדש קיים בזמן שאין בית המקדש קיים מה תהא עליהם אמר לו כבר תקנתי להם סדר קרבנות בזמן שקוראין בהן לפני מעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני ואני מוחל להם על כל עונותיהם

תלמוד בבלי על ספר בראשית

סוטה מו:ב

המהלך בדרך ואין לו לוייה יעסוק בתורה שנאמר (משלי א, ט) כי לוית חן הם לראשך וענקים לגרגרותיך ואמר ר' יהושע בן לוי בשביל ארבעה פסיעות שלוה פרעה לאברהם שנאמר (בראשית יב, כ) ויצו עליו פרעה אנשים וגו' נשתעבד בבניו ארבע מאות שנה שנאמר (בראשית טו, יג) ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה

שבת פט:ב

לעתיד לבא יאמר להם הקב"ה לישראל לכו נא אצל אבותיכם ויוכיחו אתכם ויאמרו לפניו רבש"ע אצל מי נלך אצל אברהם שאמרת לו (בראשית טו, יג) ידוע תדע ולא בקש רחמים עלינו

מועד קטן כט:א

הנפטר מן המת לא יאמר לו לך לשלום אלא לך בשלום הנפטר מן החי לא יאמר לו לך בשלום אלא לך לשלום הנפטר מן המת לא יאמר לו לך לשלום אלא לך בשלום שנאמר (בראשית טו, טו) ואתה תבא אל אבותיך בשלום

ברכות סד:א

הנפטר מן המת אל יאמר לו לך לשלום אלא לך בשלום שנאמר (בראשית טו, טו) ואתה תבא אל אבותיך בשלום

יבמות סד:א

ת"ר נשא אשה ושהה עמה עשר שנים ולא ילדה יוציא ויתן כתובה שמא לא זכה להבנות ממנה אע"פ שאין ראייה לדבר זכר לדבר (בראשית טו, ג) מקץ עשר שנים לשבת אברם בארץ כנען ללמדך שאין ישיבת חו"ל עולה לו מן המנין

ראש השנה טז:ב

דא"ר (אבין) כל המוסר דין על חבריו הוא נענש תחלה שנאמר (בראשית טז, ה) ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך וכתוב (בראשית כג, ב) ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה

נדרים לב:א

כל המתמים עצמו שעה עומדת לו שנאמר התהלך לפני והיה תמים (בראשית יז, א) וכתוב והיית לאב המון גוים (בראשית יז, ד)

שבת קה:א

מנין ללשון נוטריקון מן התורה שנא' (בראשית יז, ה) כי א"ב המר"ן גוים נתתיך אב נתתיך לאומות בחור נתתיך באומות המון חביב נתתיך באומות מלך נתתיך לאומות ותיק נתתיך באומות נאמן נתתיך לאומות

ברכות יג:א

כל הקורא לאברהם אברם עובר בעשה שנאמר (בראשית יז, ה) והיה שמך אברהם רבי אליעזר אומר עובר בלאו שנאמר (בראשית יז, ה) ולא יקרא עוד [את] שמך אברם

יבמות מב:א

דאמר קרא (בראשית יז, ז) להיות לך לאלהים ולזרעך אחריו להבחין בין זרעו של ראשון לזרעו של שני

יבמות ק:ב

מתקיף לה רב פפא אלא מעתה גבי אברהם דכתיב (בראשית יז, ז) להיות לך לאלהים ולזרעך אחריו התם מאי קא מזהר ליה רחמנא הכי קאמר ליה לא תנסב עובדת כוכבים ושפחה דלא ליזיל זרעך בתרה

יבמות סד:א

אחרים אומרים גורם לשכינה שתסתלק מישראל שנאמר (בראשית יז, ז) להיות לך לאלהים ולזרעך אחריו בזמן שזרעך אחריו שכינה שורה אין זרעך אחריו על מי שורה על העצים ועל האבנים

שבת קלז:א

הכל כשרים לקדש חוץ מחש"ו רבי יהודה מכשיר בקטן ופוסל באשה ואנדרונינוס ש"מ ומאי שנא מילה משום דכתיב (בראשית יז, י) המול לכם כל זכר

קידושין כט:א

והיכא דלא מהליה בי דינא מיחייב איהו למימהל נפשיה דכתיב (בראשית יז, יד) וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו ונכרתה

קידושין כט:א

והיכא דלא מהליה אבוה מיחייבי בי דינא למימהליה דכתיב (בראשית יז, י) המול לכם כל זכר

יבמות עב:א

ר' יהודה אומר לא ימול מפני שסכנה היא לו אמרו לו והלא הרבה מלו בימי בן כוזיבא והולידו בנים ובנות שנאמר (בראשית יז, יג) המול ימול אפי' מאה פעמים

תלמוד בבלי על ספר בראשית

שבת קלג:ב

מתקיף לה רב אשי גדול בהדיא כתיב ביה (בראשית יז, יד) וערל זכר אשר לא ימול אלא אמר רב אשי לעולם אומן וכגון דאתא בין השמשות דשבת

שבת קח:א

ר' נתן אומר אינו צריך הרי הוא אומר (בראשית יז, יד) וערל זכר אשר לא ימול את בשר ערלתו מקום שניכר בין זכרות לנקבות

יבמות עב:א

ואומר (בראשית יז, יד) את בריתי הפר לרבות את המשוך

ברכות יג:א

אלא מעתה הקורא לשרה שרי הכי נמי התם קודשא בריך הוא אמר לאברהם (בראשית יז, טו) שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה

ראש השנה טז:ב

שינוי השם דכתיב (בראשית יז, טו) שרי אשתך לא תקרא את שמה שרי כי שרה שמה וכתיב וברכתי אותה וגם נתתי ממנה לך בן

ברכות כז:א

ועל תמיד של שחר שקרב בארבע שעות:מאן תנא להא דתנן (שמות טז, כא) וחם השמש ונמס בארבע שעות אתה אומר בארבע שעות או אינו אלא בשש שעות כשהוא אומר (בראשית יח, א) כחום היום הרי שש שעות

שבת קכז:א

אמר רב יהודה אמר רב גדולה הכנסת אורחין מהקבלת פני שכינה דכתיב (בראשית יח, ג) ויאמר (ה') אם נא מצאתי חן בעיניך אל נא תעבור וגו'

קידושין לב:ב

אמר ליה מצינו גדול ממנו ששמש (אברהם גדול ממנו ושמש) אברהם גדול הדור היה וכתוב בו (בראשית יח, ח) והוא עומד עליהם

יבמות עז:א

ואיתמא ר' יצחק אמר קרא (בראשית יח, ט) ויאמרו אליו איה שרה אשתך וגו' כתנאי עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית דברי רבי יהודה רבי שמעון אומר (דברים כג, ה) על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים דרכו של איש לקדם וכו'

יבמות סה:ב

דבי רבי ישמעאל תנא גדול השלום שאף הקדוש ברוך הוא שינה בו דמעיקרא כתיב (בראשית יח, יב) ואדוני זקן ולבסוף כתיב ואני זקנתי

מגילה ט:א

(בראשית יא, ז) הבה ארדה ואבלה שם שפתם (בראשית יח, יב) ותצחק שרה בקרוביה (בראשית מט, ו) כי באפם הרגו שור וברצונם עקרו אבוס

יומא לח:ב

א"ל דהא כתיב זכר צדיק לברכה מדאורייתא מנא לן דכתיב (בראשית יח, יז) והשם אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה **וכתיב** (בראשית יח, יח) ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום

יומא לח:ב

א"ל דהא כתיב זכר צדיק לברכה מדאורייתא מנא לן דכתיב (בראשית יח, יז) והשם אמר המכסה אני מאברהם אשר אני עושה **וכתיב** (בראשית יח, יח) ואברהם היו יהיה לגוי גדול ועצום

יבמות סג:א

(בראשית יח, יח) כל גויי הארץ אפילו ספינות הבאות מגליא לאספמיא אינן מתברכות אלא בשביל ישראל)

יומא לח:ב

מברכתן של צדיקים אתה למד קללה לרשעים ומקללתן של רשעים אתה למד ברכה לצדיקים מברכתן של צדיקים אתה למד קללה לרשעים דכתיב (בראשית יח, יט) כי ידעתיו למען אשר יצוה וגו' **וכתיב בתריה** (בראשית יח, כ) ויאמר ה' זעקת סדום ועמורה כי רבה

כתובות ח:ב

גומלי חסדים בני גומלי חסדים המחזיקים בבריתו של אברהם אבינו שנאמר (בראשית יח, יט) כי ידעתיו למען אשר יצוה את בניו

תלמוד בבלי על ספר בראשית

יבמות עט:

שלשה סימנים יש באומה זו הרחמנים והביישנין וגומלי חסדים רחמנים דכתיב (דברים יג, יח) ונתן לך רחמים ורחמך והרבך ביישנין דכתיב (שמות כ, טז) בעבור תהיה יראתו על פניכם גומלי חסדים דכתיב (בראשית יח, ט) למען אשר יצוה את בניו ואת ביתו וגו'

יומא לה:

מברכתן של צדיקים אתה למד קללה לרשעים ומקללתן של רשעים אתה למד ברכה לצדיקים מברכתן של צדיקים אתה למד קללה לרשעים דכתיב (בראשית יח, ט) כי ידעתיו למען אשר יצוה וגו' וכתוב בתורה (בראשית יח, כ) ויאמר ה' זעקת סדום ועמורה כי רבה

סוטה יז:

אמר רבא מפני מה אמרה תורה הבא עפר לסוטה זכתה יוצא ממנה בן כאברהם אבינו דכתיב ביה (בראשית יח, כז) עפר ואפר לא זכתה תחזור לעפרה דריש רבא בשכר שאמר אברהם אבינו ואנכי עפר ואפר זכו בניו לב' מצות אפר פרה ועפר סוטה והאיכא נמי עפר כסוי הדם התם הכשר מצוה איכא הנאה ליכא

פסחים צג:

אמר מר מעלות השחר עד הנץ החמה חמשת מילין מנא לן דכתיב (בראשית יט, טו) וכמו השחר עלה ויאיצו המלאכים וגו' וכתוב (בראשית יט, כג) השמש יצא על הארץ ולוט בא צוערה ואמר רבי חנינא לדידי חזי לי ההוא אתרא והויא חמשה מילין

יבמות עז:

דרש רבא מאי דכתיב (תהלים מ, ח) אז אמרתי הנה באתי במגילת ספר כתוב עלי אמר דוד אני אמרתי עתה באתי ולא ידעתי שבמגילת ספר כתוב עלי התם כתיב (בראשית יט, טו) הנמצאות הכא כתיב (תהלים פט, כא) מצאתי דוד עבדי בשמן קדשי משחתי

פסחים צג:

אמר מר מעלות השחר עד הנץ החמה חמשת מילין מנא לן דכתיב (בראשית יט, טו) וכמו השחר עלה ויאיצו המלאכים וגו' וכתוב (בראשית יט, כג) השמש יצא על הארץ ולוט בא צוערה ואמר רבי חנינא לדידי חזי לי ההוא אתרא והויא חמשה מילין

ברכות כז:

אברהם תקן תפלת שחרית שנא' (בראשית יט, כז) וישכם אברהם בבקר אל המקום אשר עמד שם ואין עמידה אלא תפלה שנאמר (תהלים קו, ל) ויעמד פינחס ויפלל

ברכות נד:

ועל לוט אומר ברוך זוכר את הצדיקים א"ר יוחנן אפילו בשעת כעסו של הקב"ה זוכר את הצדיקים שנאמר (בראשית יט, כט) ויהי בשחת אלהים את ערי הככר ויזכור אלהים את אברהם וישלח את לוט מתוך ההפכה

זיר כג:

והא מינס אניס תנא משום רבי יוסי בר רב חוני למה נקוד על וי"ו (בראשית יט, לג) ובקומה של בכירה לומר שבשכבה לא ידע אבל בקומה ידע ומאי הוה ליה למיעבד מאי דהוה הוה נפקא מינה דלפניא אחרינא לא איבעי למישתי חמרא

כתובות סא:

מאי בתר דידיה אזלינן או בתר דידיה אזלינן ופשיטנא ליה מהא עולה עמו ואינה יורדת עמו אמר רב הונא מאי קראה (בראשית כ, ג) והיא בעולת בעל בעלייתו של בעל ולא בירידתו של בעל

מגילה כח:

לעולם אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך שהרי אבימלך קלל את שרה ונתקיים בזרעה שנאמר (בראשית כ, טז) הנה הוא לך כסות עינים אל תקרי כסות אלא כסיית עינים

מגילה טו:

אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך שהרי אבימלך קלל את שרה (בראשית כ, טז) הנה הוא לך כסות עינים ונתקיים בזרעה (בראשית כז, א) ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו

תענית ח:

נאמרה עצירה בגשמים ונאמרה עצירה באשה נאמרה עצירה באשה שנאמר (בראשית כ, יח) כי עצר עצר ה' בעד כל רחם ונאמרה עצירה בגשמים דכתיב (דברים יא, יז) ועצר את השמים

ראש השנה לב:

פקדונות הרי הן כזכרונות כגון (בראשית כא, א) והשם פקד את שרה וכגון (שמות ג, טז) פקוד פקדתי אתכם

ראש השנה יא:

פקידה פקידה כתיב בחנה (שמואל א ב, כא) כי פקד השם את חנה וכתוב בשרה (בראשית כא, א) והשם פקד את שרה

תלמוד בבלי על ספר בראשית

תענית ח:ב

נאמר פקידה באשה ונאמר פקידה בגשמים נאמר פקידה באשה דכתיב (בראשית כא, א) והשם פקד את שרה ונאמר פקידה בגשמים דכתיב (תהלים סה, י) פקדת הארץ ותשקקה רבת תעשרנה פלג אלהים מלא מים מאי פלג אלהים מלא מים תנא כמין קובה יש ברקיע שממנה גשמים יוצאין

קידושין כט:א

איהי מנלן דלא מיחייבא דכתיב (בראשית כא, ד) כאשר צוה אותו אלהים אותו ולא אותה

קידושין כט:א

למולו מנלן דכתיב (בראשית כא, ד) וימל אברהם את יצחק בנו

פסחים קיט:ב

מאי דכתיב (בראשית כא, ח) ויגדל הילד ויגמל עתיד הקב"ה לעשות סעודה לצדיקים ביום שיגמל חסדו לזרעו של יצחק

מגילה יד:א

ולמה נקרא שמה יסכה שסכתה ברוח הקדש שנאמר (בראשית כא, יב) כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקולה

נדרים לא:א

שאיני נהנה לזרע אברהם אסור בישראל ומותר בעובדי כוכבים גמ: והאיכא ישמעאל בראשית כא:יב כי ביצחק יקרא לך זרע כתיב והאיכא עשו ביצחק ולא כל יצחק

ראש השנה טז:ב

וא"ר יצחק אין דנין את האדם אלא לפי מעשיו של אותה שעה שנאמר (בראשית כא, יז) כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם

פסחים ד:א

ותניא כל היום כולו כשר למילה אלא שזריזין מקדימים למצות שנאמר (בראשית כב, ג) וישכם אברהם בבקר

יומא כח:ב

אלא שהזריזין מקדימין למצות שנאמר (בראשית כב, ג) וישכם אברהם בבקר ויחבוש וגו

מועד קטן יח:א

מנין שברית כרותה לשפתים שנאמר (בראשית כב, ה) ויאמר אברהם אל נעריו שבו לכם פה עם החמור ואני והנער נלכה עד כה ונשתחוה ונשובה אליכם ואיסתייעא מלתא דהדור תרוייהו

כתובות קיא:א

אפילו שפחה כנענית שבא"י מובטח לה שהיא בת העולם הבא כתיב הכא לעם עליה וכתוב התם (בראשית כב, ה) שבו לכם פה עם החמור עם הדומה לחמור

כתובות קיא:א

צבי בארץ חיים אנבוכד נצר הוא דכתיב דאמר רחמנא מייתינא עליהו מלכא דקליל כי טביא א"ל רבי מקרא אחר אני דורש (ישעיהו מב, ה) נותן נשמה לעם עליה ורוח להולכים בה ואלא הכתיב נבלתי יקומון ההוא בנפלים הוא דכתיב ורבי אבא בר ממל האי נותן נשמה לעם עליה מאי עביד ליה מיבעי ליה לכדרבי אבהו דאמר ר' אבהו אפילו שפחה כנענית שבא"י מובטח לה שהיא בת העולם הבא כתיב הכא לעם עליה וכתוב התם (בראשית כב, ה) שבו לכם פה עם החמור עם הדומה לחמור ורוח להולכים בה

יבמות סב:א

אמר רב הכל מודין בעבד שאין לו חיים דכתיב (בראשית כב, ה) שבו לכם פה עם החמור עם הדומה לחמור

קידושין סח:א

שפחה כנענית מנלן אמר רב הונא אמר קרא (בראשית כב, ה) שבו לכם פה עם החמור עם הדומה לחמור אשכחן דלא תפסי בה קדושי

קידושין ב:א

כתיב הכא דברים כב:יג כי יקח איש אשה וכתוב התם בראשית כג:יג נתתי כסף השדה קח ממני וקחה איקרי קנין דכתיב בראשית מט:ל השדה אשר קנה אברהם

פסחים פח:א

ולא כיצחק שכתוב בו שדה שנאמר (בראשית כד, סג) ויצא יצחק לשוח בשדה

תלמוד בבלי על ספר בראשית

פסחים פח:א

אלא לא כאברהם שכתוב בו הר שנאמר (בראשית כב, יד) אשר יאמר היום בהר ה' יראה

ראש השנה טז:ב

דא"ר (אבין) כל המוסר דין על חבירו הוא נענש תחלה שנאמר (בראשית טז, ה) ותאמר שרי אל אברם חמסי עליך וכתוב (בראשית כג, ב) ויבא אברהם לספוד לשרה ולבכותה

ברכות יח:א

רב אשי אמר כיון שמוטל עליו לקוברו כמוטל לפניו דמי שנאמר (בראשית כג, ג) ויקם אברהם מעל פני מתו ונאמר ואקברה מתי מלפני כל זמן שמוטל עליו לקוברו כמוטל לפניו דמי

עירובין נג:ב

רב ושמואל חד תני מעברין וחד תני מאברין מאן דתני מאברין אבר אבר ומאן דתני מעברין כאשה עוברת (בראשית כג, ט) מערת המכפלה רב ושמואל חד אמר שני בתים זה לפניו מזה וחד אמר בית ועלייה על גביו בשלמא למאן דאמר זה על גב זה היינו מכפלה אלא למאן דאמר שני בתים זה לפניו מזה מאי מכפלה

קידושין ד:ב

ותנא מייתי לה מהכא דתניא (דברים כד, א) כי יקח איש אשה ובעלה והיה אם לא תמצא חן בעיניו כי מצא בה וגו אין קיחה אלא בכסף וכן הוא אומר (בראשית כג, יג) נתתי כסף השדה קח ממני והלא דין הוא

קידושין יא:ב

והרי קידושי אשה דכתיב (דברים כד, א) כי יקח איש אשה ובעלה וגמר קיחה (בראשית כג, יג) קיחה משדה עפרון

קידושין פב:א

וכן הוא אומר באברהם אבינו (בראשית כד, א) ואברהם זקן וה' ברך את אברהם בכל

ימא כח:ב

אברהם אבינו זקן ויושב בישיבה היה שנאמר (בראשית כד, א) ואברהם זקן בא בימים

ימא כח:ב

אליעזר עבד אברהם זקן ויושב בישיבה היה שנאמר (בראשית כד, ב) ויאמר אברהם אל עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו

קידושין סא:ב

אם לא תאבה האשה למה לי איצטריך סד"א היכא דניחא להו לדידהו ולא ניחא לה לדידה נייתי בעל כרחא קא משמע לן

תענית ד:א

שלשה שאלו שלא כהוגן לשנים השיבוהו כהוגן לאחד השיבוהו שלא כהוגן ואלו הן אליעזר עבד אברהם ושאל בן קיש ויפתח הגלעדי אליעזר עבד אברהם דכתיב (בראשית כד, יד) והיה הנערה אשר אומר אליה הטי נא כדך וגו' יכול אפי' חיגרת אפי' סומא השיבו כהוגן ונזדמנה לו רבקה

יבמות סא:ב

דתניא בתולה אין בתולה אלא נערה וכן הוא אומר (בראשית כד, טז) והנערה טובת מראה מאד בתולה ר' אלעזר אומר פנוי הבא על הפנויה שלא לשם אישות עשאה זונה

קידושין סא:ב

בשלמא לר' מאיר היינו דכתיב (בראשית כד, מא) אז תנקה מאלתי אלא לרבי חנינא בן גמליאל למה לי איצטריך סלקא דעתך אמינא היכא דניחא לה לדידה ולא ניחא ליה לדידהו מייתי בעל כרחייהו קא משמע לן

מועד קטן יח:ב

אמר רב משום רבי ראובן בן אצטרובילי מן התורה ומן הנביאים ומן הכתובים מה' אשה לאיש מן התורה דכתיב (בראשית כד, ו) ויען לבן ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר

כתובות נז:ב

אמר רב חסדא דאמר קרא (בראשית כד, נה) ויאמר אחיה ואמה תשב הנערה אתנו ימים או עשור מאי ימים אילימא תרי יומי משתעי איניש הכי אמרו ליה תרי יומי אמר להו לא אמרו ליה עשרה יומי אלא מאי ימים שנה דכתיב (ויקרא כה, כט) ימים תהיה גאולתו

עירובין יח:ב

ולמאי דאמר רב נחמן מנוח עם הארץ היה אפילו בי רב נמי לא קרא דכתיב (בראשית כד, סא) ותקם רבקה ונערוטיה ותרכבנה על הגמלים ותלכנה אחרי האיש ולא לפני האיש

תלמוד בבלי על ספר בראשית

פסחים ג:א

ובאשה לא כתיב בה מרכב והכתיב (בראשית כד, סא) ותקם רבקה ונערו תיה ותרכבנה על הגמלים התם משום ביעתותא דגמלים אורחא היא והכתיב (שמות ד, כ) ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכיבם על החמור התם

ברכות כו:ב

יצחק תקן תפלת מנחה שנאמר (בראשית כד, סג) ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב ואין שיחה אלא תפלה שנאמר (תהלים קב, א) תפלה לעני כי יעטף ולפני ה' יטפוף שיחו

סוטה יד:א

ניחם אבלים דכתיב (בראשית כה, יא) ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו אף אתה נחם אבלים

יבמות סד:א

לפיכך חלה הוא או שחלתה היא או שניהם חבושים בבית האסורים אין עולין לו מן המנין א"ל רבא לרב נחמן ולילף מיצחק דכתיב (בראשית כה, כ) ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה וגו' וכתיב (בראשית כה, כו) ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם

יבמות סד:א

אמר רבי יצחק יצחק אבינו עקור היה שנאמר (בראשית כה, כא) ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו על אשתו לא נאמר אלא לנוכח מלמד ששניהם עקורים היו

סוטה מא:ב

כל אדם שיש בו חנופה אפילו עוברין שבמעיי אמן מקללין אותו שנא' (משלי כד, כד) אומר לרשע צדיק אתה יקבוהו עמים יזעמוהו לאומים ואין קוב אלא קלה שנא' (במדבר כג, ח) לא קבה אל ואין לאום אלא עוברין שנא' (בראשית כה, כג) ולאום מלאום יאמץ

פסחים ה:א

בשכר שלשה ראשון זכו לשלשה ראשון להכרית זרעו של עשו לבנין בית המקדש ולשמו של משיח להכרית זרעו של עשו דכתיב (בראשית כה, כה) ויצא הראשון אדמוני כולו כאדרת שער

יבמות סד:א

לפיכך חלה הוא או שחלתה היא או שניהם חבושים בבית האסורים אין עולין לו מן המנין א"ל רבא לרב נחמן ולילף מיצחק דכתיב (בראשית כה, כ) ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה וגו' וכתיב (בראשית כה, כו) ויצחק בן ששים שנה בלדת אותם

סוטה יא:א

והיינו דא"ר אלעזר מאי דכתיב (שמות יח, יא) כי בדבר אשר זדו עליהם בקדירה שבישלו בה נתבשלו מאי משמע דהאי זדו לישנא דקדירה הוא דכתיב (בראשית כה, כט) ויזד יעקב נזיד א"ר חייא בר אבא א"ר סימאי שלשה היו באותה עצה בלעם ואיוב ויתרו בלעם שיעץ נהרג איוב ששתק נידון ביסורין יתרו שברח זכו מבני בניו שישבו בלשכת הגזית

שבת קיח:ב

נחלת יעקב אביך וגו' לא כאברהם שכתוב בו (בראשית יג, יז) קום התהלך בארץ לארכה וגו' ולא כיצחק שכתוב בו (בראשית כו, ג) כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל אלא כיעקב שכתוב בו (בראשית כח, יד) ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה

קידושין פב:א

מצינו שעשה אברהם אבינו את כל התורה כולה עד שלא ניתנה שנאמר (בראשית כו, ה) עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרת מצותי חוקותי ותורותי

נדרים לב:א

בן שלוש שנים הכיר אברהם את בוראו שנאמר עקב אשר שמע אברהם בקולי (בראשית כו, ה) חושבניה מאה ושבעין ותריין

יומא כה:ב

אמר רב קיים אברהם אבינו כל התורה כולה שנאמר (בראשית כו, ה) עקב אשר שמע אברהם בקולי וגו' א"ל רב שימי בר חייא לרב ואימא שבע מצות הא איכא נמי מילה ואימא שבע מצות ומילה א"ל א"כ מצותי ותורותי למה לי אמר (רב) ואיתימא רב אשי קיים אברהם אבינו אפילו עירובי תבשילין שנאמר תורותי אחת תורה שבכתב ואחת תורה שבעל פה

כתובות קיב:א

והני מילי שלא בברכותיה אבל בברכותיה כתיב (בראשית כו, יב) ויזרע יצחק בארץ ההיא וגו' תניא אמר רבי יוסי סאה ביהודה היתה עושה חמש סאין סאה קמח סאה סלת סאה סובין סאה מורסין וסאה קיבוריא

ברכות נו:ב

אמר רבי חנינא הרואה באר בחלום רואה שלום שנאמר (בראשית כו, יט) ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים ר' נתן אומר מצא תורה שנאמר (משלי ח, לה) כי מוצאי מצא חיים וכתיב הכא באר מים חיים

תלמוד בבלי על ספר בראשית

מגילה כח:א

ר"א אמר עיניו כהות שנאמר (בראשית כז, א) ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות משום דאסתכל בעשו הרשע והא גרמא ליה

יומא כח:ב

יצחק אבינו זקן ויושב בישיבה היה שנאמר (בראשית כז, א) ויהי כי זקן יצחק

מגילה טו:א

אל תהי קללת הדיוט קלה בעיניך שהרי אבימלך קלל את שרה (בראשית כ, טז) הנה הוא לך כסות עינים ונתקיים בזרעה (בראשית כז, א) ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו

תענית כט:ב

אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב אלו דקלים וכלי פשתן (בראשית כז, כז) ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב כריח שדה של תפוחים

תענית כט:ב

אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב אלו דקלים וכלי פשתן (בראשית כז, כז) ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב כריח שדה של תפוחים

תענית כט:ב

אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב אלו דקלים וכלי פשתן (בראשית כז, כז) ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה' אמר רב יהודה בריה דרב שמואל בר שילת משמיה דרב כריח שדה של תפוחים

שבת פט:ב

אצל יצחק שביך את עשו (שם כז, מ) והיה כאשר תריד ולא בקש רחמים עלינו

ברכות כו:ב

תפלת ערבית שנאמר (בראשית כח, יא) ויפגע במקום וילן שם ואין פגיעה אלא תפלה שנאמר (ירמיהו ז, טז) ואתה אל תתפלל בעד העם הזה ואל תשא בעדם רנה ותפלה ואל תפגע בי

שבת קיח:ב

נחלת יעקב אביך וגו' לא כאברהם שכתוב בו (בראשית יג, יז) קום התהלך בארץ לארכה וגו' ולא כיצחק שכתוב בו (בראשית כו, ג) כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל אלא כיעקב שכתוב בו (בראשית כח, יד) ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה

ברכות ד:א

אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע מובטח אני בך שאתה משלם שכר טוב לצדיקים לעתיד לבוא אבל איני יודע אם יש לי חלק ביניהם אם לאו שמא יגרום החטא כדר' יעקב בר אידי דר' יעקב בר אידי רמי כתיב (בראשית כח, טו) והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך וכתוב (בראשית לב, ח) ויירא יעקב מאד אמר שמא יגרום החטא

פסחים פח:א

אלא כיעקב שקראו בית שנאמר (בראשית כח, יט) ויקרא את שם המקום ההוא בית אל

כתובות נ:א

ואיתמא רב אחא בר יעקב מאי קרא (בראשית כח, כב) וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך והא לא דמי עישורא בתרא לעישורא קמא אמר רב אשי אעשרנו לבתרא

מגילה יג:ב

(בראשית כט, כה) ויהי בבקר והנה היא לאה מכלל דעד השתא לאו לאה היא אלא מתוך סימנין שמסרה רחל ללאה לא הוה ידע עד השתא לפיכך זכתה ויצא ממנה שאול

גדרים סד:ב

והא אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי כל מקום שנאמר נצים ונצבים אינן אלא דתן ואבירם אלא אמר ר"ל שירדו מנכסיהן אריב"ל כל אדם שאין לו בנים חשוב כמת שנאמר (בראשית ל, א) הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי

גדרים סד:ב

ומי שאין לו בנים דכתיב הבה לי בנים ואם אין מתה אנכי

תלמוד בבלי על ספר בראשית

עירובין ק:ב

ואילו גבי לאה כתיב [\(בראשית ל, טז\)](#) ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא כי שכר שכרתיך וכתיב [\(דברי הימים א יב, לג\)](#) ומבני יששכר יודעי בינה

ברכות ס:א

מתב רב יוסף [\(בראשית ל, כא\)](#) ואחר ילדה בת ותקרא את שמה דינה מאי ואחר אמר רב לאחר שדנה לאה דין בעצמה ואמרה י"ב שבטים עתידין לצאת מיעקב ששה יצאו ממני וארבעה מן השפחות הרי עשרה אם זה זכר לא תהא אחותי רחל כאחת השפחות מיד נהפכה לבת שנא' ותקרא את שמה דינה

תענית ב:א

מפתח של חיה מנין דכתיב **ויזכור אלהים** את רחל וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה

ראש השנה יא:א

בראש השנה נפקדה שרה רחל וחנה מגלן א"ר אלעזר אתיא פקידה פקידה אתיא זכירה זכירה כתיב ברחל [\(בראשית ל, כב\)](#) **ויזכור** אלהים את רחל וכתיב בחנה [\(שמואל א א, יט\)](#) **ויזכרה** השם ואתיא זכירה זכירה מראש השנה דכתיב [\(ויקרא כג, כד\)](#) שבתון זכרון תרועה

תענית ח:ב

נאמר לידה באשה ונאמר לידה בגשמים נאמר לידה באשה דכתיב [\(בראשית ל, כג\)](#) ותהר ותלד בן ונאמר לידה בגשמים דכתיב [\(ישעיהו נה, ז\)](#) והולידה והצמיחה

ברכות מב:א

אמר רב שלש תכיפות הן תכף לסמיכה שחיטה תכף לגאולה תפלה תכף לנטילת ידים ברכה אמר אביי אף אנו נאמר תכף לתלמידי חכמים ברכה שנאמר [\(בראשית ל, כז\)](#) ויברכני ה' בגללך איבעית אימא מהכא שנאמר [\(בראשית לט, ה\)](#) ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף

ברכות ח:ב

בשלשה דברים אוהב אני את המדיים כשחותכין את הבשר אין חותכין אלא על גבי השולחן כשנושקין אין נושקין אלא על גב היד וכשיועצין אין יועצין אלא בשדה אמר רב אדא בר אהבה מאי קראה [\(בראשית לא, ד\)](#) וישלח יעקב ויקרא לרחל וללאה השדה אל צאנו

יבמות קג:ב

אמר רבי יוחנן משום ר"ש בן יוחי כל טובתן של רשעים רעה היא אצל צדיקים שנא' [\(בראשית לא, כד\)](#) השמר לך פן תדבר עם יעקב מטוב עד רע בשלמא רע לחיי אלא טוב אמאי לא אלא ש"מ טובתן של רשעים רעה היא אצל צדיקים

נזיר כג:ב

א"ר יוחנן כל טובתן של רשעים אינה אלא רעה אצל צדיקים שנאמר [\(בראשית לא, כט\)](#) השמר לך מדבר עם יעקב מטוב ועד רע בשלמא רע שפיר אלא טוב אמאי לא אלא לאו ש"מ טובתו רעה היא ש"מ

יבמות סב:ב

מילתא דאמור רבנן בני בני הן כבנים אילימא מדכתיב [\(בראשית לא, מג\)](#) הבנות בנותי והבנים בני

שבת קטו:ב

תרגום שבתורה מאי ניהו [\(בראשית לא, מז\)](#) יגר שהדותא ואף על גב דלית בה שמונים וחמש אותיות

מגילה ט:א

בשלמא תורה איכא [\(בראשית לא, מז\)](#) יגר שהדותא אלא הכא מאי תרגום איכא אלא לא קשיא כאן במגילה כאן בספרים מגילה מ"ט דכתיב בה ככתבם וכלשונם מאי תרגום שכתבו מקרא איכא אמר רב פפא [\(אסתר א, כ\)](#) ונשמע פתגם המלך

כתובות מז:ב

עונתה זו עונה האמורה בתורה וכן הוא אומר [\(בראשית לא, נ\)](#) אם תענה את בנותי רבי אלעזר אומר שארה זו עונה וכן הוא אומר [\(ויקרא יח, א\)](#) איש איש אל כל שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה כסותה כמשמעו עונתה אלו מזונות וכן הוא אומר [\(דברים ת, ג\)](#) ויענך וירעיבך

יומא עז:א

תשמיש המטה דאיכרי ענוי מנא לן דכתיב [\(בראשית לא, נ\)](#) אם תענה את בנותי ואם תקח נשים אם תענה מתשמיש ואם תקח מצרות

יומא עז:ב

ונילף [\(בראשית לא, נ\)](#) מאם תענה את בנותי דנין ענוי דרבים מענוי דרבים ואין דנין ענוי דרבים מענוי דיחיד

תלמוד בבלי על ספר בראשית

ברכות ד:א

אמר דוד לפני הקב"ה רבש"ע מובטח אני בכך שאתה משלם שכר טוב לצדיקים לעתיד לבוא אבל איני יודע אם יש לי חלק ביניהם אם לאו שמא יגרום החטא כדר' יעקב בר אידי דר' יעקב בר אידי רמי כתיב [\(בראשית כח, טו\)](#) והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך וכתב [\(בראשית לב, ח\)](#) וירא יעקב מאד אמר שמא יגרום החטא

שבת לב:א

[\(בראשית לב, יא\)](#) קטנתי מכל החסדים ומכל האמת רבי זירא ביומא דשותא לא נפיק לביני דיקלא אמר ר' יצחק בריה דרב יהודה לעולם יבקש אדם רחמים שלא יחלה שאם יחלה אומרים לו הבא זכות והפטר

קידושין כא:ב

אמר מר המרצע להביא מרצע הגדול מאי משמע כדאמר רבא [\(בראשית לב, לג\)](#) הירך המיומנת שבירך ה"נ המרצע מיוחד שבמרצעין

פסחים כב:א

מתיב רבי יצחק נפחא והרי גיד הנשה דרחמנא אמר [\(בראשית לב, לג\)](#) על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה ותנן שולח אדם ירך לנכרי וגיד הנשה בתוכו מפני שמקומו ניכר קסבר ר' אבהו כשהותרה נבילה היא וחלבה וגידה הותרה

פסחים ז:ב

כל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן מאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא אמר ר"נ בר יצחק דאמר קרא [\(שמואל ב יח, כג\)](#) וירץ אחימעץ דרך הככר ויעבר את הכושי אביי אמר מהכא [\(בראשית לג, ג\)](#) והוא עבר לפניו ואבע"א מהכא [\(מיכה ב, יג\)](#) ויעבר מלכם לפניו וה' בראשם

סוכה לט:א

כל המצות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן ומאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא דאמר רב נחמן בר יצחק דכתיב [\(שמואל ב יח, כג\)](#) וירץ אחימעץ דרך הככר ויעבור את הכושי אביי אמר מהכא [\(בראשית לג, ג\)](#) והוא עבר לפניו ואימא מהכא [\(מיכה ב, יג\)](#) ויעבור מלכם לפניו וה' בראשם

פסחים קיט:ב

כל המצות מברך עליהן עובר לעשייתן מאי משמע דהאי עובר לישנא דאקדומי הוא א"ר נחמן בר יצחק דכתיב [\(שמואל ב יח, כג\)](#) וירץ אחימעץ דרך הככר ויעבור את הכושי אביי אמר מהכא [\(בראשית לג, ג\)](#) והוא עבר לפניו איכא דאמרי מהכא [\(מיכה ב, יג\)](#) ויעבור מלכם לפניו וה' בראשם

סוטה מא:ב

ר' שמעון בן לקיש אמר מהכא [\(בראשית לג, י\)](#) כראות פני אלהים ותרצני ופליגא דרבי לוי דאמר רבי לוי משל של יעקב ועשו למה הדבר דומה לאדם שזימן את חברו והכיר בו שמבקש להורגו אמר לו טעם תבשיל זה שאני טועם כתבשיל שטעמתי בבית המלך אמר ידע ליה מלכא מיסתפי ולא קטיל ליה אמר רבי אלעזר

סוכה ה:ב

דכתיב [\(בראשית לג, י\)](#) כראות פני אלהים ותרצני תפשת מרובה לא תפשת תפשת מועט תפשת

שבת לג:ב

אמר הואיל ואיתרחיש ניסא איזיל אתקין מילתא דכתיב [\(בראשית לג, יח\)](#) ויבא יעקב שלם ואמר רב שלם בגופו שלם בממונו שלם בתורתו

ראש השנה כו:א

כשהלכתי לאפריקי היו קורין למעה קשיטה למאי נפקא מינה לפרושי [\(בראשית לג, יט\)](#) מאה קשיטה דאורייתא

מגילה יח:א

א"ר אלעזר מנין שקראו הקב"ה ליעקב אל שנאמר [\(בראשית לג, כ\)](#) ויקרא לו אל אלהי ישראל

יומא עז:ב

א"ל רב פפא לאביי הא תשמיש גופה איקרי ענוי דכתיב [\(בראשית לד, ב\)](#) וישכב אותה ויענה א"ל התם שעינה מביאות אחרות

נזיר כג:א

אמר רבי יוחנן כל הפסוק הזה על שם עבירה נאמר [\(בראשית יג, י\)](#) וישא לוט [\(בראשית לט, ז\)](#) ותשא אשת אדוניו את עיניה [את עיניו] [\(שופטים יד, ג\)](#) כי היא ישרה בעיני וירא אותה שכס בן חמור את כל ככר הירדן [\(משלי ו, כו\)](#) כי בעד אשה זונה עד ככר לחם כי כלה משקה [\(הושע ב, ז\)](#) אלכה אחרי מאהבי נותני לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושיקויי

שבת פו:א

מנין שמרחיצין את המילה ביום השלישי שחל להיות בשבת שנאמר [\(בראשית לד, כה\)](#) ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים

תלמוד בבלי על ספר בראשית

נדריס לא:ב

אמר רבי ח'ו שמושה רבינו נתרשל מן המילה אלא כך אמר אמול ואצא סכנה היא שנאמר בראשית לד:כה ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים

שבת קלד:ב

ר'א בן עזריה אומר מרחיצין את הקטן ביום השלישי שחל להיות בשבת שנאמר בראשית לד, כה ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים

יבמות סה:ב

רב יוסף אמר מהכא בראשית לה, יא אני אל שדי פרה ורבה ולא קאמר פרו ורבו

שבת נה:ב

כל האומר ראובן חטא אינו אלא טועה שנאמר בראשית לה, כב ויהיו בני יעקב שנים עשר מלמד שכולן שקולים כאחת

שבת נה:ב

אלא מה אני מקיים בראשית לה, כב וישכב את בלהה פילגש אביו מלמד שבלבל מצעו של אביו ומעלה עליו הכתוב כאילו שכב עמה

עירובין נג:א

אלא למאן דאמר שני בתים זה לפנים מזה מאי מכפלה שכפולה בזוגות בראשית לה, כז ממרא קרית ארבע א"ר יצחק קרית הארבע זוגות אדם וחיה אברהם ושרה יצחק ורבקה יעקב ולאה

שבת פה:א

מאי דכתיב דברים יט, יד לא תסיג גבול רעך [אשר גבלו ראשונים] גבול שגבלו ראשונים לא תסיג מאי גבלו ראשונים אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן (מאי) דכתיב בראשית לו, כ אלה בני שעיר החורי יושבי הארץ אטו כולי עלמא יושבי רקיע נינהו אלא שהיו בקיאיין בישובה של ארץ

ברכות נה:א

אלא אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי כשם שאי אפשר לבר בלא תבן כך אי אפשר לחלום בלא דברים בטלים אמר ר' ברכיה חלום אף על פי שמקצתו מתקיים כולו אינו מתקיים מנא לן מיוסף דכתיב בראשית לז, ט והנה השמש והירח וגומר

מגילה כב:ב

תנו רבנן קידה על אפים שנאמר מלכים א א, לא ותקד בת שבע אפים ארץ כריעה על ברכים וכן הוא אומר מלכים א ה, נד מכרוע על ברכיו השתחואה זו פשוט ידים ורגלים שנאמר בראשית לז, ז הבוא נבוא אני ואמך ואחיך להשתחות לך ארצה

ברכות לד:ב

השתחואה זו פשוט ידים ורגלים שנאמר בראשית לז, ז הבא נבא אני ואמך ואחיך להשתחות לך ארצה

סוטה יא:א

בראשית לז, יד וישלחו מעמק חברון א"ר חנינא בר פפא בעצה עמוקה של אותו צדיק שקבור בחברון

שבת כב:א

אי דכתיב בראשית לז, כד והבור רק אין בו מים ממשמע שנא' והבור רק איני יודע שאין בו מים אלא מה ת"ל אין בו מים מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו

חגיגה ג:א

אמר רב כהנא דרש רב נתן בר מניומי משום ר' תנחום מאי דכתיב בראשית לז, כד והבור רק אין בו מים ממשמע שנאמר והבור רק איני יודע שאין בו מים אלא מים אין בו אבל נחשים ועקרבים יש בו

סוטה י:ב

א"ר חמא ברבי חנינא בהכר בישר לאביו בהכר בישרוהו בהכר בישר בראשית לז, לב הכר נא הכתנת בנך היא בהכר בישרוהו הכר נא למי נא אין נא אלא לשון בקשה אמרה ליה בבקשה ממך הכר פני בוראך ואל תעלים עיניך ממני בראשית לח, כו ויכר יהודה ויאמר צדק ממני

סוטה מג:א

במדבר לא, ו וישלח אותם משה אלף למטה לצבא אותם ואת פינחס אותם אלו סנהדרין פינחס זה משוח מלחמה וכלי הקודש זה ארון ולוחות שבו וחצוצרות התרועעה אלו השופרות תנא לא לחנם הלך פינחס למלחמה אלא ליפרע דין אבי אמו שנאמר בראשית לז, לו והמדנים מכרו אותו אל מצרים וגו' למימרא דפינחס מיוסף אתי

תלמוד בבלי על ספר בראשית

סוטה יג:ב

רבי אלעזר אומר אף מורידין אותו מגדולתו דכתיב (בראשית לח, א) ויהי בעת ההיא וירד יהודה

יבמות לד:ב

כמעשה ער ואונן דכתיב (בראשית לח, ט) והיה אם בא אל אשת אחיו ושחת ארצה ולא כמעשה ער ואונן דאילו התם שלא כדרכה והכא כדרכה

יבמות לד:ב

דכתיב (בראשית לח, י) וימת גם אותו אף הוא באותו מיתה מת בשלמא אונן משום לא לו יהיה הזרע אלא ער מ"ט עבד הכי כדי שלא תתעבר ויכחיש יפיה

יבמות נט:א

תנו רבנן (ויקרא כא, יד) אלמנה לא יקח בין אלמנה מן האירוסין בין אלמנה מן הנישואין פשיטא מהו דתימא לילף אלמנה אלמנה מתמר מה להלן מן הנישואין אף כאן מן הנישואין קמ"ל

סוטה יג:ב

רבי שמואל בר נחמני אמר אף קובר אשתו ובניו דכתיב (בראשית לח, יב) ותמת בת שוע אשת יהודה וגו

מגילה יב:ב

אמר רבי יונתן כל כלה שהיא צנועה בבית חמיה זוכה ויוצאין ממנה מלכים ונביאים מנלן מתמר דכתיב (בראשית לח, טו) ויראה יהודה ויחשבה לזונה כי כסתה פניה משום דכסתה פניה ויחשבה לזונה אלא משום דכסתה פניה בבית חמיה ולא הוה ידע לה זכתה ויצאו ממנה מלכים ונביאים מלכים

סוטה יג:ב

נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חבריו ברבים מנלן מתמר (בראשית לח, כה) הכר נא

ברכות מג:ב

אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי נוח לו לאדם שיפיל עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חבריו ברבים מנלן מתמר שנאמר (בראשית לח, כה) היא מוצאת וגו

סוטה יג:ב

סורת בידניו מאבותינו אמוץ ואמציה אחים הוו (בראשית לח, כה) היא מוצאת היא מיתוצאת מיבעי ליה א"ר אלעזר לאחר שנמצאו סימניה בא סמאל וריחקן בא גבריאל וקירבן היינו דכתיב (תהלים נו, א) למנצח על יונת אלם רחוקים לדוד מכתם

כתובות סז:ב

א"ר יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי נוח לו לאדם שימסור עצמו לתוך כבשן האש ואל ילבין פני חבריו ברבים מנא לן מתמר דכתיב (בראשית לח, כה) היא מוצאת

סוטה יג:ב

א"ר יוחנן משעה שנתרחקו סימניה נעשית כיונה אילמת לדוד מכתם שיצא ממנה דוד שהיה מך ותם לכל דבר אחר מכתם שהיתה מכתו תמה שנוולד כשהוא מהול דבר אחר מכתם כשם שבקטנותו הקטין עצמו אצל מי שגדול ממנו ללמוד תורה כך בגדולתו (בראשית לח, כה) והיא שלחה אל חמיה לאמר לאיש אשר אלה לו אנכי הרה

סוטה ז:ב

בשלמא ביהודה אשכחן דאודי דכתיב (בראשית לח, כו) ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני אלא ראובן מנלן דאודי

סוטה יג:ב

א"ר חמא ברבי חנינא בהכר בישר לאביו בהכר בישרוהו בהכר בישר (בראשית לז, לב) הכר נא הכתנת בנך היא בהכר בישרוהו הכר נא למי נא אין נא אלא לשון בקשה אמרה ליה בבקשה ממך הכר פני בוראך ואל תעלים עיניך ממני (בראשית לח, כו) ויכר יהודה ויאמר צדקה ממני

סוטה יג:ב

יהודה שקדש ש"ש בפרהסיא זכה ונקרא כולו על שמו של הקב"ה כיון שהודה ואמר צדקה ממני יצתה בת קול ואמרה אתה הצלת תמר ושני בניה מן האור חייך שאני מציל בזכותך ג' מבניך מן האור מאן נינהו חנניה מישאל ועזריה צדקה ממני מנא ידע יצתה בת קול ואמרה ממני יצאו כבושים (בראשית לח, כו) ולא יסף עוד לדעתה

תלמוד בבלי על ספר בראשית

ברכות מב:א

אמר רב שלש תכיפות הן תכף לסמיכה שחיטה תכף לגאולה תפלה תכף לנטילת ידים ברכה אמר אביי אף אנו נאמר תכף לתלמידי חכמים ברכה שנאמר **(בראשית ל, כז)** ויברכני ה' בגללך איבעית אימא מהכא שנאמר **(בראשית לט, ה)** ויברך ה' את בית המצרי בגלל יוסף

נזיר כג:א

אמר רבי יוחנן כל הפסוק הזה על שם עבירה נאמר **(בראשית יג, י)** וישא לוט **(בראשית לט, ז)** ותשא אשת אדוניו את עיניה [את עיניו] **(שופטים יד, ג)** כי היא ישרה בעיני וירא אותה שכם בן חמור את כל ככר הירדן **(משלי ו, כו)** כי בעד אשה זונה עד ככר לחם כי כלה משקה **(הושע ב, ז)** אלכה אחרי מאהבי נותני לחמי ומימי צמרי ופשתי שמני ושיקויי

סוטה ג:ב

ר"א אומר קשורה בו ככלב שנאמר **(בראשית לט, י)** ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה לשכב אצלה בעולם הזה להיות עמה לעולם הבא

שבת מט:ב

אמר רבי שמעון ברבי יוסי בן לקוניא כנגד מלאכה מלאכתו ומלאכת שבתורה ארבעים חסר אחת בעי רב יוסף **(בראשית לט, יא)** ויבא הביתה לעשות מלאכתו ממנינא הוא או לא

מגילה יג:ב

בימים ההם ומרדכי יושב בשער המלך קצף בגתן ותרש אמר ר' חייא בר אבא אמר רבי יוחנן הקציף הקב"ה אדון על עבדיו לעשות רצון צדיק ומנו יוסף שנאמר **(בראשית מא, יב)** ושם אתנו נער עברי וגו' עבדים על אדוניהן לעשות נס לצדיק

תענית יא:א

אמר ריש לקיש אסור לאדם לשמש מטתו בשני רעבון שנאמר **(בראשית מא, ג)** וליוסף ילד שני בניו בטרם תבוא שנת הרעב

פסחים קיט:א

אין לי אלא שבארץ מצרים ושבארץ כנען בשאר ארצות מנין תלמוד לומר **(בראשית מא, גז)** וכל הארץ באו מצרימה

תענית יב:ב

אל יתראה בפני הצבור ואל ינהיג עידוניהן בעצמו שנאמר **(בראשית מב, א)** ויאמר יעקב לבניו למה תתראו אמר להם יעקב לבניו אל תראו עצמכם כשאתם שבעין לא בפני עשו ולא בפני ישמעאל כדי שלא יתקנאו בכם

יבמות פח:א

דכתיב **(בראשית מב, ח)** ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו ואמר רב חסדא מלמד שיצא בלא חתימת זקן ובא בחתימת זקן סוף סוף תרי ותרי נינהו

כתובות כז:ב

אתא לקמיה דרב חסדא א"ל שפיר קאמר לך דכתיב **(בראשית מב, ח)** ויכר יוסף את אחיו והם לא הכירוהו מלמד שיצא בלא חתימת זקן ובא בחתימת זקן

תענית ט:א

אשכחיה ר' יוחנן לינוקיה דריש לקיש דיתיב ואמר **(משלי יט, ג)** אולת אדם תסלף דרכו ועל ה' יזעף לבו יתיב רבי יוחנן וקא מתמה אמר מי איכא מידי דכתיבי בכתובי דלא רמיזי באורייתא א"ל אטו הא מי לא רמיזי והכתיב **(בראשית מב, כח)** ויצא לבם ויחרדו איש אל אחיו לאמר מה זאת עשה אלהים לנו

יבמות יז:ב

רבה אמר אחין מן האב יליף אחוה אחוה מבני יעקב מה להלן מן האב ולא מן האם אף כאן מן האב ולא מן האם

כתובות לא:א

אמר אביי נאמר **(שמות כא, כג)** אסון בידי אדם ונאמר **(בראשית מב, לח)** אסון בידי שמים מה אסון האמור בידי אדם פטור מן התשלומין אף אסון האמור בידי שמים פטור מן התשלומין

שבת קלט:א

ר' יוסי בר' חנינא אמר אף הן לא טעמו טעם יין דכתיב **(בראשית מג, לד)** וישתו וישכרו עמו מכלל דעד האידינא לא (הוה שיכרות) ואידך שיכרות הוא

פסחים לו:ב

דא"ר (אליעזר) מנין למעשר שני שנטמא שפודין אותו אפי' בירושלים ת"ל **(דברים יד, כד)** כי לא תוכל שאתו ואין שאת אלא אכילה שנאמר **(בראשית מג, לד)** וישא משאת מאת פניו

תלמוד בבלי על ספר בראשית

פסחים ב:א

רב הונא אמר נגהי ורב יהודה אמר לילי קא סלקא דעתך דמאן דאמר נגהי ממש ומאן דאמר לילי לילי ממש מיתבי (בראשית מד, ג) הבקר אור והאנשים שולחו אלמא אור יממא הוא מי כתיב האור בקר הבקר אור כתיב כמאן דאמר צפרא נהר

תענית י:ב

לעולם יצא אדם בכי טוב ויכנס בכי טוב שנאמר (בראשית מד, ג) הבקר אור והאנשים שלחו

פסחים ח:א

מפני שאור הנר יפה לבדיקה ואע"פ שאין ראיה לדבר זכר לדבר שנאמר (שמות יב, יט) שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם ואומר (בראשית מד, יב) ויחפש בגדול החל ואומר (צפניה א, יב) בעת ההיא אחפש את ירושלים בנרות ואומר (משלי כ, כז) נר השם נשמת אדם חופש כל חדרי בטן

פסחים ז:ב

אמר רב חסדא למדנו מציאה ממציאה ומציאה מחיפוש וחיפוש מחיפוש וחיפוש מנרות ונרות מנר מציאה ממציאה כתיב הכא (שמות יב, יט) שבעת ימים שאור לא ימצא בבתיכם וכתיב התם (בראשית מד, יב) ויחפש בגדול החל ובקטן כלה וימצא ומציאה מחיפוש דידיה

שבת קה:א

(בראשית מד, טז) מה נדבר ומה נצטד"ק נכונים אנחנו צדיקים אנחנו טהורים אנחנו דכים אנחנו קדושים אנחנו

סוטה יג:ב

אמר רב מפני מה נקרא יוסף עצמות בחייו מפני שלא מיחה בכבוד אביו דקאמרי ליה (בראשית מד, כד) עבדך אבינו ולא אמר להו ולא מידי ואמר רב יהודה אמר רב ואיתמא רבי חמא ברבי חנינא מפני מה מת יוסף קודם לאחיו מפני שהנהיג עצמו ברבנות

חגיגה ד:ב

ר' אלעזר כי מטי להאי קרא בכי (בראשית מה, ג) ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו ומה תוכחה של בשר ודם כך תוכחה של הקדוש ברוך הוא על אחת כמה וכמה

מגילה טז:ב

(בראשית מה, יב) והנה עיניכם רואות ועיני אחי בנימין אמר רבי אלעזר אמר להם כשם שאין בלבי על בנימין אחי שלא היה במכירתו כן אין בלבי עליכם כי פי המדבר אליכם כפי כן לבי

מגילה טז:ב

אמר רבי בנימין בר יפת רמז רמז לו שעתיד בן לצאת ממנו שיצא מלפני המלך בחמשה לבושי מלכות שנאמר ומרדכי יצא בלבוש מלכות תכלת וגו' (בראשית מה, יד) ויפול על צוארי בנימין אחיו כמה צוארין הוו ליה לבנימין אמר רבי אלעזר בכה על שני מקדשים שעתידין להיות בחלקו של בנימין ועתידין ליחרב ובנימין בכה על צואריו בכה על משכן שילה שעתיד להיות בחלקו של יוסף ועתיד ליחרב

מגילה טז:א

(בראשית מה, כב) לכלם נתן לאיש חליפות שמלות ולבנימין נתן חמש חליפות אפשר דבר שנצטער בו אותו צדיק יכשל בו דאמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב בשביל משקל שני סלעים מילת שהוסיף יעקב ליוסף משאר אחיו נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים

מגילה טז:ב

(בראשית מה, כג) ולאביו שלח כזאת עשרה חמורים נושאים מטוב מצרים מאי מטוב מצרים אמר ר' בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר שלח לו יין [ישן] שדעת זקנים נוחה הימנו

תענית י:ב

(בראשית מה, כד) אל תרגזו בדרך אמר רבי אלעזר אמר להם יוסף לאחיו אל תתעסקו בדבר הלכה שמא תרגזו עליכם הדרך איני והאמר ר' אלעאי בר ברכיה שני תלמידי חכמים שמהלכים בדרך ואין ביניהן דברי תורה ראויין לשרף שנאמר (מלכים ב, יא) ויהי המה הולכים (הולך) ודבר והנה רכב אש וסוסי אש ויפרידו בין שניהם

ברכות יג:א

אלא מעתה הקורא ליעקב יעקב ה"נ שאני התם דהדר אהדריה קרא דכתיב (בראשית מו, ב) ויאמר אלהים לישראל במראות הלילה ויאמר יעקב יעקב

תלמוד בבלי על ספר בראשית

שבת פט:ב

אצל יעקב שאמרת לו (שם מו, ד) אנכי ארד עמך מצרימה ולא בקש רחמים עלינו

ברכות סג:ב

פתח ר' יוסי בכבוד אכסניא ודרש (דברים כג, ח) לא תתעב אדומי כי אחיך הוא לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו והלא דברים קל וחומר ומה מצריים שלא קרבו את ישראל אלא לצורך עצמן שנאמר (בראשית מז, ו) ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמעתם שרי מקנה על אשר לי כך המארח תלמיד חכם בתוך ביתו ומאכילו ומשקהו ומהנהו מנכסיו על אחת כמה וכמה

פסחים קיט:א

אמר שמואל כל כסף וזהב שבעולם יוסף לקטו והביאו למצרים שנאמר (בראשית מז, יד) וילקט יוסף את כל הכסף הנמצא

ביצה טז:א

וכתיב (תהלים פא, ה) כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב מאי משמע דהאי חק לישנא דמזוני הוא דכתיב (בראשית מז, כב) ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה מר זוטרא אמר מהכא (משלי ל, ח) הטריפני לחם חקי

כתובות קיא:א

ולר' אלעזר צדיקים שבחוץ לארץ אינם חיים אמר רבי אילעא ע"י גלגול מתקיף לה ר' אבא סלא רבא גלגול לצדיקים צער הוא אמר אבבי מחילות נעשות להם בקרקע (בראשית מז, ל) ונשאתני ממצרים וקברתני בקבורתם אמר קרנא דברים בגו יודע היה יעקב אבינו שצדיק גמור היה ואם מתים שבחוצה לארץ חיים למה הטריח את בניו שמא לא יזכה למחילות

כתובות עב:ב

אמר רב יהודה אמר שמואל במקללת יולידיו בפני מולידיו וסימניך (בראשית מח, ה) אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי אמר רבה דאמרה ליה ניכליה אריא לסבא באפי בריה

נדרים ל:ב

ר' מאיר אומר אף הנודר מן הנולדים מותר בילודים כי היכי דנודר מן הילודים מותר בנולדים אמר ליה רב פפא לאבבי למימרא דנולדים דמתילדן משמע אלא מעתה (בראשית מח:ה) שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים ה"נ דאיתילדן הוא

יבמות כד:א

נאמר כאן יקום על שם אחיו ונאמר להלן (בראשית מח, ו) על שם אחיהם יקראו בנחלתם מה שם האמור להלן נחלה אף שם האמור כאן לנחלה

יומא כח:ב

יעקב אבינו זקן ויושב בישיבה היה שנאמר (בראשית מח, ז) ועיני ישראל כבדו מזוקן

ברכות כ:א

רבי יוסי ברבי חנינא אמר מהכא (בראשית מח, טז) וידגו לרוב בקרב הארץ מה דגים שבים מים מכסין עליהם ואין עין הרע שולטת בהם אף זרעו של יוסף אין עין הרע שולטת בהם

ברכות נה:ב

ר' יוסי בר' חנינא אמר מהכא (בראשית מח, טז) וידגו לרוב בקרב הארץ מה דגים שבים מים מכסים עליהם ואין עין רעה שולטת בהם אף זרעו של יוסף אין עין רעה שולטת בהם

ברכות נה:ב

פלוני בר פלוני מזרעא דיוסף קאתינא דלא שלטא ביה עינא בישא שנאמר (בראשית מט, כב) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין וגו' אל תקרי עלי עין אלא עולי עין ר' יוסי בר' חנינא אמר מהכא (בראשית מח, טז) וידגו לרוב בקרב הארץ מה דגים שבים מים מכסים עליהם ואין עין רעה שולטת בהם אף זרעו של יוסף אין עין רעה שולטת בהם

פסחים נו:א

דאמר רשב"ל (בראשית מט, א) ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם ביקש יעקב לגלות לבניו קץ הימין ונסתלקה ממנו שכינה אמר שמא חס ושלוש יש במטתי פסול כאברהם שיצא ממנו ישמעאל ואבי יצחק שיצא ממנו עשו

יבמות עו:א

אמר אבבי אטו כ"ע יעקב אבינו הואי דכתיב ביה (בראשית מט, ג) כחי וראשית אוני שלא ראה קרי מימיו

שבת נה:ב

אחרים אומרים שתי מצעות בלבל אחת של שכינה ואחת של אביו והיינו דכתיב (בראשית מט, ד) אז חללת יצועי עלה (אל תקרי יצועי אלא יצועיי) כתנאי פחו כמים אל תותר

תלמוד בבלי על ספר בראשית

מגילה ט:א

בראשית יא, ז הבה ארדה ואבלה שם שפתם (בראשית יח, יב) ותצחק שרה בקרוביה (בראשית מט, ו) כי באפם הרגו שור וברצונם עקרו אבוס

כתובות קיא:ב

כי אתא רב דימי אמר מאי דכתיב (בראשית מט, יא) אוסרי לגפן עירה אין לך כל גפן וגפן שבא"י שאין צריך עיר אחת לבצור (בראשית מט, יא) ולשורקה בני אתונו אין לך כל אילן סרק שבא"י שאינו מוציא משוי שתי אתונות ושמה תאמר אין בו יין ת"ל (בראשית מט, יא) כבס ביין לבושו ושמה תאמר אינו אדום ת"ל ודם ענב תשתה חמר ושמה תאמר אינו מרוה ת"ל סותה ושמה תאמר אין בו טעם ת"ל חכלילי עינים מיין כל חיך שטועמו אומר לי לי ושמה תאמר לנערים יפה ולזקנים אינו יפה ת"ל ולבן שנים מחלב

ברכות נז:א

שורקה יצפה למשיח שנאמר (בראשית מט, יא) אוסרי לגפן עירה ולשורקה בני אתונו

כתובות קיא:ב

כי אתא רב דימי אמר מאי דכתיב (בראשית מט, יא) אוסרי לגפן עירה אין לך כל גפן וגפן שבא"י שאין צריך עיר אחת לבצור (בראשית מט, יא) ולשורקה בני אתונו אין לך כל אילן סרק שבא"י שאינו מוציא משוי שתי אתונות ושמה תאמר אין בו יין ת"ל (בראשית מט, יא) כבס ביין לבושו ושמה תאמר אינו אדום ת"ל ודם ענב תשתה חמר ושמה תאמר אינו מרוה ת"ל סותה ושמה תאמר אין בו טעם ת"ל חכלילי עינים מיין כל חיך שטועמו אומר לי לי ושמה תאמר לנערים יפה ולזקנים אינו יפה ת"ל ולבן שנים מחלב

כתובות קיא:ב

כי אתא רב דימי אמר מאי דכתיב (בראשית מט, יא) אוסרי לגפן עירה אין לך כל גפן וגפן שבא"י שאין צריך עיר אחת לבצור (בראשית מט, יא) ולשורקה בני אתונו אין לך כל אילן סרק שבא"י שאינו מוציא משוי שתי אתונות ושמה תאמר אין בו יין ת"ל (בראשית מט, יא) כבס ביין לבושו ושמה תאמר אינו אדום ת"ל ודם ענב תשתה חמר ושמה תאמר אינו מרוה ת"ל סותה ושמה תאמר אין בו טעם ת"ל חכלילי עינים מיין כל חיך שטועמו אומר לי לי ושמה תאמר לנערים יפה ולזקנים אינו יפה ת"ל ולבן שנים מחלב

פסחים ד:א

ההוא דהוה קא אזיל ואמר אכיף ימא אסיסני ביראתא בדקו ואשכחוהו דמזבולן קאתי דכתיב (בראשית מט, יג) זבולון לחוף ימים ישכון

פסחים ד:א

ההוא דאמר דונו דיני אמרי שמע מינה מדין קאתי דכתיב (בראשית מט, טז) דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל

סוטה י:א

וא"ר יוחנן שמשון דן את ישראל כאביהם שבשמים שנאמר (בראשית מט, טז) דן ידין עמו כאחד וגו'

סוטה י:א

שמשון חגיר בשתי רגליו היה שנאמר (בראשית מט, יז) שפיפן עלי ארח

סוטה ט:ב

א"ר חמא בר' חנינא חלתה נבואתו של יעקב אבינו דכתיב (בראשית מט, יז) יהי דן נחש עלי דרך לפעמו במחנה דן

ברכות כ:א

אנא מזרעא דיוסף קא אתינא דלא שלטא ביה עינא בישא דכתיב (בראשית מט, כב) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין

ברכות נה:ב

פלוני בר פלוני מזרעא דיוסף קאתינא דלא שלטא ביה עינא בישא שנאמר (בראשית מט, כב) בן פורת יוסף בן פורת עלי עין וגו' אל תקרי עלי עין אלא עולי עין ר' יוסי בר' חנינא אמר מהכא (בראשית מט, טז) וידגו לרוב בקרב הארץ מה דגים שבים מים מכסים עליהם ואין עין רעה שולטת בהם אף זרעו של יוסף אין עין רעה שולטת בהם

שבת קלט:א

ואמר רבי מלאי משום ר' יצחק מגדלאה מיום שפירש יוסף מאחיו לא טעם טעם יין דכתיב (בראשית מט, כו) ולקדקד נזיר אחיו

ראש השנה כו:א

כשהלכתי לכרכי הים היו קורין למכירה כירה למאי נפקא מינה לפרושי (בראשית נ, ה) אשר כריתי לי

סוטה ט:ב

יוסף זכה לקבור את אביו ואין באחיו גדול ממנו שנאמר (בראשית נ, ז) ויעל יוסף לקבור את אביו ויעלו עמו גם רכב גם פרשים מי לנו גדול מיוסף שלא נתעסק בו אלא משה משה זכה בעצמות יוסף ואין בישראל גדול ממנו שנאמר (שמות יג, יט) ויקח משה את עצמות יוסף עמו

תלמוד בבלי על ספר בראשית

שבת קנב:א

אמר רב חסדא נפשו של אדם מתאבלת עליו כל שבעה שנא' ונפשו עליו **תאבל** וכתוב **(בראשית נ, י)** ויעש לאביו **אבל** שבעת ימים

יבמות סה:ב

וא"ר אילעא משום רבי אלעזר בר' שמעון מותר לו לאדם לשנות בדבר השלום שנאמר **(בראשית נ, טז)** אביך צוה וגו' כה תאמרו ליוסף
אנא שא נא וגו'

יומא פז:א

ר' יוסי בר חנינא כל המבקש מטו מחבירו אל יבקש ממנו יותר משלש פעמים שנאמר **(בראשית נ, יז)** אנא שא נא ועתה שא נא

מגילה טז:ב

(בראשית נ, כא) וינחם אותם וידבר על לבם אמר רבי בנימין בר יפת אמר רבי אלעזר מלמד שאמר להם דברים שמתקבלין על הלב ומה
עשרה נרות לא יכלו לכבות נר אחד נר אחד היאך יכול לכבות עשרה נרות

כתובות קיא:א

כיוצא בדבר אתה אומר **(בראשית נ, כה)** וישבע יוסף את בני ישראל וגו' א"ר חנינא דברים בגו יודע היה יוסף בעצמו שצדיק גמור היה
ואם מתים שבחוצה לארץ חיים למה הטריח את אחיו ארבע מאות פרסה שמא לא יזכה למחילות